

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Rugpjūtis — August 14, 1964

Nr. 92

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

KIPRO SALOS TRAGEDIJA

AMERIKIEČIŲ ELGESIO VIETNAME PADRĄSINTA, TURKIJA PAGALIAU IŠDRISO SAVO TAUTIEČIUS GINKLŲ UŽSTOTI KIPRE. TAČIAU KARO AVIACIJOS ĮSIKISIMAS KOL KAS DAR NEPRIARTINO SALOS NUOLATINĖS PROBLEMOS SPRENDIMO.

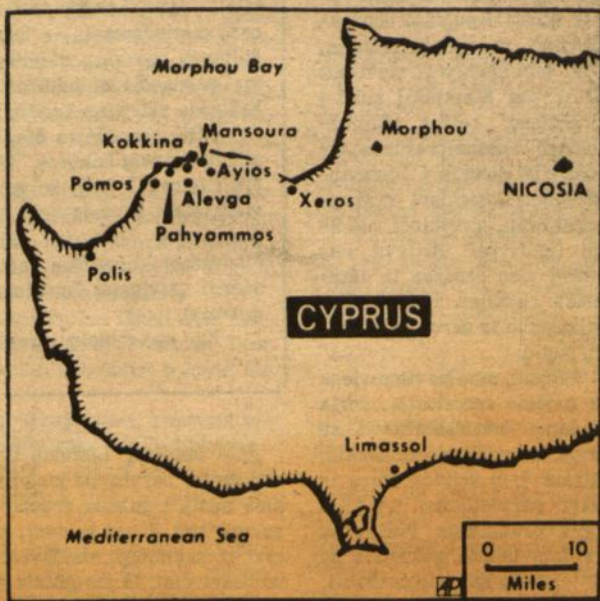
Vytautas Meškauskas

Galima sakyti, kad Vietnamui nepasisekė. Triukšmas ir susijaudinimas dėl amerikiečių bombardavimo Šiaurės Vietnamo greitai vių bazių truko vos tris dienas. Po to pasaulio dėmesys nukrypo į kitą galimą trečiojo pasaulinio karo židinį — Kipro salą, kurios vardas išstumė Vietnamą iš laikraščių pirmųjų puslapių. Negali sakyti, kad tarp įvykių abejusė pasaulio kampuose nebūtų ryšio. Jis buvo ir būtent — JAV bombardavimas Šiauriniame Vietname padarėsi no turkus tą patį padaryti Kipre.

Apie būklę toje saloje šioje vietoje jau esame keletą kartų rašę. Dabar reikia pakartoti, kad tos salos graikai, kurių galutinis tikslas būtų susijungimas su Graikija, ir po Jungtinių Tautų intervencijos nesustojo žengę prie artimesnio tikslo: turkų mažumos sunaikinimo. Reikia pastebėti, kad Jungtinių Tautų pajėgų tikslas toje saloje nėra kovoti, jos nevaldo ginklą, bet tik tikisi, kad jų buvimas neleis smarkiau susikibti graikams su turkais. Dėl to graikai sugebėjo gana lė-

tai, bet atkakliai, sumažinti turkų kontroliuojamą teritoriją. Ypač jie stengėsi turkus išstumti iš pajūrio, kur eventualiai galėtų išsi-

300 turkų, vietos gyventojų, ir teigiama, karių, infiltruotų iš Turkijos. Juos supo naujai suorganizuota nelegali Kipro kariuomenė. Čia priešus nesėkmingai bandė išskirti JT daliniai: anksčiau britai, dabar švedų 24-as batalionas, tačiau jie patys buvo graikų apšaudyti, taip kad turėjo pasitraukti. Tokiu būdu, jei turkai dar ilgiau lauktų, tikra, kad po truputį visas Šiaurės Vakarų pakraštis

kelti Turkijos kariuomenės daliniai.

Viena paskutinių tokių vietovių Šiaurės Vakarų Kipro pakrastyje buvo Kokkinos kaimo paplūdimys. (Ironiška, kad kokkina graikiškai reiškia 'raudona'). Tą vietovę gina apie

pereitų išimtinon graikų kontrolėn. Dėl to, amerikiečių elgesio Vietname paskatinta, Turkijos vyriausybė nutarė panaudoti savo karą aviaciją. Jungtinių Tautų, prezidento Johnsono ir D. Britanijos vyriausybės intervencija privedė prie paliaubų, su kuriomis turkai sutiko ta sąlyga, kad graikai pasitrauktų iš paskutinių metu užimtų pozicijų.

Aišku, kad karo veiksmai Kipre, į kuriuos palaipsniui įsijungė visos Turkijos ir Graikijos pajėgos, būtų pats beprasmiškiausias karas pasaulio istorijoje. Dėl to ir Turkijos ir Graikijos vyriausybės iki šiol parodė gana daug santūrumo, nors įsisiūbavusi tautinė neapykanta atleido jų veiksmų varžtus.

Visai nesiskaitydamas su priemonėmis ir pasėkom, prie savo tikslo žengė salos prezidentas arkivyskupas Makarios, kuris, turkams pradėjus bombarduoti, šaukėsi Egipto ir Sovietų Sąjungos pagalbos. Tas pats Makarios, kuris Kipro bylos sprendimą, taip sakant, 'ištraukė' iš NATO kompetencijos ir perkėlė į Jung-

Prof. J. Puzinas, PLB Kultūros Tarybos pirmininkas, aplankė poilsio namuose Vasario 16 akto signatarą prof. Steponą Kairį.
Vyt. Maželio nuotrauka

GOLDWATERIS ŽADA TĘSTI 'TAKOS POLITIKĄ PAREMTA JĖGA'...

• Respublikonų vienybei siekti, Hershey, Pa., įvyko konferencija, kurios šeimininku buvo gub. Scrantonas. Buv. prezidentas D. Eisenhoweris ir viceprez. R. Nixonas bei kiti partijos lyderiai pasižadėjo savo pil-

ną paramą respublikonų kandidatų sąrašui.

Konferencijos metu buvo išsiaiškinta principiniais klausimais, kurie pradžioje kėlė abejonių ir nesutarimų partijos viršūnėse.

Goldwateris savo kalboje palankiai pasisakė klausimais, dėl kurių anksčiau jis negalėjo aštrių kritikos žodžių. Aštrus jis liko komunistų ir Klu Klux Klano organizacijoms, terorui ir grasinimais siekiančių praveisti savo programą.

Užsienio politikoje Goldwateris pasisakė sieksias Eisenhowerio ir Dulles pažiūrą — t. y. "Taikos politika paremta jėga".

• Negrų riaušės nesiliauja New Jersey valstijoje. Jau kelias paras policija kovoja su Patersono ir Elizabeth miestų neramumų kėlėjais, padariusiais didelį nuostolių, išdaužius krautuvų langus ir t.t.

• Šiaurės vietnamiečių ataka Tonkino įlankoje gali turėti įvairiausių motyvų. Viena tik aišku, kad toji ataka Maskvą pastatė į keblią padėtį. Jei Maskva laikytųsi savo pažadų 'iš visos širdies' palaikyti raudonuosius sąjungininkus, Chruščiovo 'taikais sugyvenimo' su Amerika politika nueitų niekais. Iš kitos pusės, atsakius sąjungininkui pagelbėti, būtų visiškai prarasta kontrolė tų

satelitinų valstybių, kurios tik laukia progos atsipalaiduoti nuo Maskvos įtakos.

Tuo būdu spėjama, Raud. Kinija sąmoningai išprovokavusi ataką į JAV laivus šitokiai padėčiai sudaryti. Romos laikraštis "Il Tempo" tai vadina "subtyliu kiniečių planu numušti ne tik JAV lėktuvus, bet kartu ir taikų sugyvenimą".

• NATO, susilaukusi būdų ryšium graikų ir turkų konflikto dėl Kipro salos, vistiek dar neturi tiek problemų, kiek t. v. Varšuvos pakto karinė sąjunga. Tik viena Čekoslovakija sutiko dalyvauti šį rudenį Maskvos karinės vadovybės ruošiamuose manevruose.

• Chruščiovas, nežiūrint visu pasižadėjimu, dar laiko Kuboje apie 2000 rusų karių.

• Kovai su skurdu įstatymų priėmus, demokratų administracija džiaugiasi nauju laimėjimu. Tai turės būti kozyriu rinkiminių metu vidaus politikos frontė. Žmonės, skaitantieji spaudos pranešimus apie naująjį įstatymą, vargu ar žinos, kad iki šiol yra išleisti ir galioja 42 įvairūs įstatymai ir programos kovai su skurdu, kurioms vykdyti ir veikia sveikatos, švietimo ir socialinės globos sekretariatas, tuos įstatymus ir programas derina su veikiančiais paskirose valstijose išleistais įstatymais.

Kai respublikonų atstovas Kongrese Peter Frelinghuysen pasiūlė vietoj naujojo įstatymo koordinuoti jau veikiančiuosius, Kongreso komisija pasiūlymą atsisakė iš viso svarstyti. Buvo daroma viskas, kad naujasis įstatymas tikrai ir atrodytų 'naujas' ir kad respublikonų opozicija atrodytų priešinga pačiam įstatymo idėjai.

Pagal kong. P. Frelinghuyseną, nebūtų jokio reikalo steigti naujos institucijos, kainuojančios kelis mil. dolerių į metus, kad vykdyti naująjį įstatymą, kai veikiantiems įstatymams tam pačiam tikslui vykdyti jau yra įsteigta visa eilė institucijų.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

CHRUŠČIOVAS užsispyręs siekia komunistų viršūnių konferencijos. Jis nori ją sušaukti dar šį rudenį, nes turi daug ką pasakyti savo satelitams. Jis tikras, kad dar yra jam ištikimų komunistų partijų užsienyje ir jos padės nusverti Maskvos-Pekino svarstyklų balansą, sustabdys varžybas, kurios kildavo komunistų įsigalėjimui pasaulyje.

Kai jis pirmą kartą pasiūlė šaukti konferenciją, Pekinas kategoriškai atmetė. Mao, matyt, turėjo pagrįstą priežastį neatvykti į tokią konferenciją, nes joje dar nesurinktu daugumos balsų. Bet Chruščiovas užsispyręs siekė savo tikslo. Lenkijai, kuri nenorėjo sumanymui pritarti, per paskutinį vizitą Varšuvoje pažadėjo viliojančias nuolaidas.

Dabar Maskva iš naujo kreipėsi į 25 komunistų partijas užsienyje, kviesdama susirinkti šį rudenį Maskvoje į paruošiamąją konferenciją. Pekinas vėl energingai atkrito: "Mes niekad nedalyvausime tokios konferencijos paruošime, kuri turi tikslą suskaldyti tarptautinį komunistizmą".

Atrodo, kad dalis pakviestųjų, kaip Albanija, Š. Korėja, Š. Vietnamas ir Japonijos kompartija, kuri jau seniai lygiuojasi pagal Pekino liniją, paseks kinų pavyzdžiu, tad paruošiamoj konferencijoje dalyvaus tik Maskvai ištikimos kompartijos.

Bet Chruščiovas žino, kad ir tų kompartijų viduje nariai ideologiniai yra susiskaldę ir juos jungia tik partijos vardas. Jis stengsis išnaudoti, kad būtų pasmerktos įvairios frakcijos. Bet tokiu atveju jos atsisakys ir sukurs naują partiją. Tad kokią naudą Chruščiovas galės turėti iš tokios konferencijos? Satelitinuose kraštuose, kur stovi raudonoji armija, kompartijos bus priverstos sekti Chruščiovą. Sovietų tankai yra stipresni už argumentus. Bet užsienyje, kaip Pietų Amerikoje, partijos suskils ir joms mažiau liks galimybių paimiti valdžią į savo rankas. Tai būtų priešinga Chruščiovo norui ir Mao turėtų naują argumentą sakyti, kad Chruščiovas yra išdavikas.

Jei projektuojamoji konferencija įvyks, galimas dalykas, kad Pekinas nutrauks su Maskva diplomatinį santykius. Bet ir be konferencijos neišvairzduojama, kaip dabartiniai santykiai galėtų pagerėti. Komunistų brolybės šūkis pasirodė esąs tuščias burbulas ir kalbos apie tarptautinę komunistų brolybę yra grynas absurdas. Tai tėra tik vienas raudonasis fašizmas, kurio šaknys yra rusų nacionalizmas, ar kitas fašizmas, kuris remiasi geltonosios rasės noru dominuoti pasaulyje. Kai Maskva bando išlaikyti savo valdžią baltosios rasės komunistais, Pekinas ieško paramos pas spalvotuosius... Ir komunistas, vietoj panaikinęs, brandina rasizmo problemą.

-- KOMUNIZMAS yra progresas ir padeda neturtingiems žmonėms! -- aiškina į Žagarės kolūkį iš Vilniaus atvykęs politinių mokslų studentas.

-- Taip, -- atsiliepė senas kolūketis, -- bet aš visad prisimenu atsitikimą su vienu kaimiečiu, kuris degino lauke šiaudus...

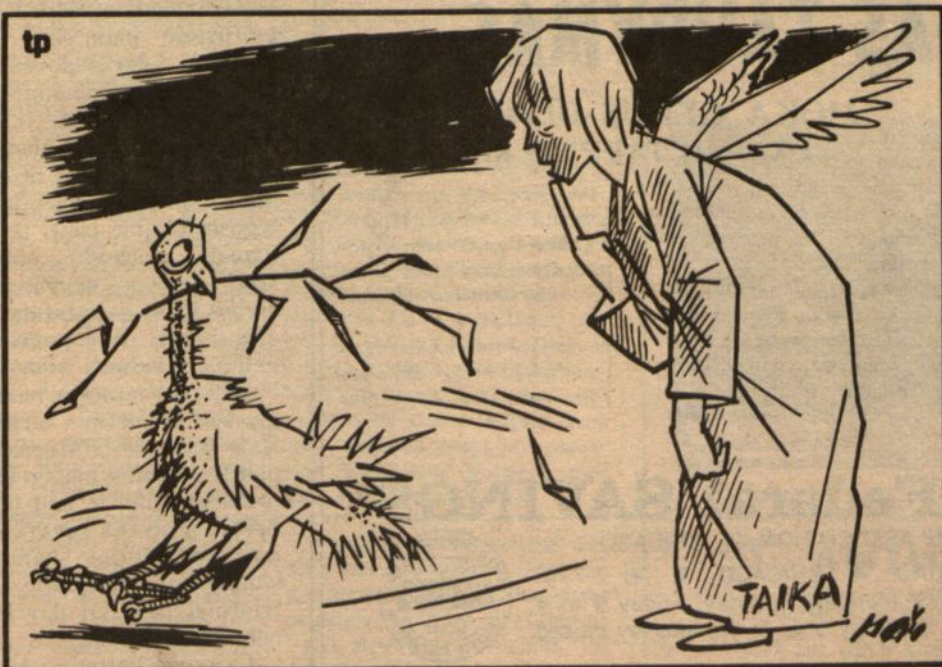
-- Ir kas su juo atsitiko? -- paklausė studentas.

-- Jo rūbai užsidegė ir jis šoko gelbėtis į upę...

-- Aišku, jis išsigelbėjo.

-- Ne, Prigėrė...

(vg)

— Iš kur tu grįžti? Iš Kongo, Vietnamo ar Kipro?...

Mergaičių stovyklos užbaigimo iškilmės Putname.

Vyt. Maželio nuotrauka

DABARTINĘ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBĄ VERTINANT

Dr. Stp. Biežis

I JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimą, įvykusį liepos 25 ir 26 d., Clevelande, Ohio, vykau atviromis akimis ir ausimis. Kaip pirmą kartą išrinktam Tarybą naujokui, ji man buvo mažai žinoma. Taigi, nutariau pirmiausia pasislyti, pasiklausyti ir bandyti suprasti šios Tarybos dvasią ir jos kryptį, ypač kai per jos rinkimus mūsų spauda garsino srovių kovą ir užurpavimą, išmetinėjo kandidatams už nepasiskaitymą, kokių kalnus jie ruošiasi nuversti ar gilius ravus iškast. Dar buvo prikašiojama, kad Tarybos rinkimai nedemokratiški, kas ją visai nuvertiną. Pasiskaitčius tokius nutarimus, nepasitikėjimą ir net pakaltinimus, man, pirmą kartą vykstant į jos posėdį, kilo įvairūs klausimai. Taigi, čia nebus Tarybos suvažiavimo reportažas, kurį atliko mūsų įgudę reporteriai, o tik trumpas aprašymas mano įspūdžių ir vertinimas L.B. Tarybos, kaip ji man atrodo.

Pirmieji įspūdžiai tikrai malonūs: pažiūstami spaudė mano dešinę, pareikšdami džiaugsmą už kandidatavimą ir patekimą į Tarybą, o kiti, nors jų daugelis man buvo žinomi tik iš spaudos, taip pat parodė nemažesnę draugiškumą. O tų bauginančių srovių visiškai nepastebėjau per visą suvažiavimą. Visi klausimai buvo svarstomi objektyviai, be mažiausio srovinių "pasaldinimo". Visos komisijos buvo iš-

rinktos daugiausia aklamacijos sutarimu, be jokio srovinių šėlio. JAV Bendruomenės pirmininkas Jonas Jasaitis, be agitacinio žodelio, posėdyje slapto balsavimu buvo dauguma balsų perrinktas sekančiai kadencijai. Žodžiu, srovės šiam Tarybos suvažiavime visai nesireiškė, lyg jų nebūtų. Nesrovinė dvasia viešpatavo per visą suvažiavimą ir tokioje nuotakoje išsiskyrė. Neklysiu padaręs išvadą, kad ši LB Taryba ištikimai ir vieningai dirbs savo atsakingai paskirčiais, neįsileidžiant srovinių drumstimo. Tuos, kurie rinkimų metu pranašavo srovių kovas, dabar galiu nuraminti, kad šioje Taryboje neįvyks žalgirio mušiai.

Pažvelkime į šios Tarybos, susidedančios iš 31 asmens, išsimokslinimą. Trys universitetų profesoriai su daktarato laipsniu (dr. Antanas Klimas, dr. Bronius Nemickas ir dr. Vytautas Vardys), penki medicinos ir vienas veterinarijos gydytojai, šeši inžinieriai, keturi mokytojai, dailininkas, žymus diplomatas ir patys jaunesnieji taipgi su aukšto mokslo diplomais. Iš šio skaičiaus trys moterys: rašytoja Alė Rūta, teisininkė su daktarato laipsniu dr. Elena Armonienė ir mokytoja Ona Ivaškienė. Žinoma tautinių šokių mokytoja. Taigi intelektualiu lygiu ši Taryba aukštai iškilusi ir turin-

ti stiprų pagrindą bei kultūrinį pajėgumą atstovauti lietuvių išeivijai šiame krašte. Šitoks intelektualinis lygis neabejotinai yra itin stipri ramsčių pagarbos vienas kitam, iš ko išplaukia ir solidarumas.

Tiesa, vien mokslingumas dar neužtikrina reikiamą pajėgumą dirbti kultūrinį ir visuomeninį darbą. Šios Tarybos sudėtyje, gal tik su jauniausiųjų išimtimi, jau yra žinomi kultūrininkai, visuomenininkai, veteranai, pasižymėję aukšta morale, atsidavimu lietuviškiems darbams. Šiuo požiū-

riu, esu tikras, visi pasiryžę duoti ką tik gali be asmeninių ar srovinių išskaičiavimų.

Teigiamą įspūdį padarė PLB pirmininko Juozo Bachuno dalyvavimas su savo valdyba ir aktyvus įsijungimas į svarstymus. Tai reiškia bendradarbiavimą, iš kurio kyla našesni rezultatai. Daugiausia laiko, pasisakymų, svarstymų ir nurodymų buvo skirta šios Tarybos ateities darbams, kurių pasirodė tikrai daug ir be galo rimtų bei reikalaujančių pasišventimo.

Pranešimuose, išskiriant vieną grynai politinę temą, kituose buvo taikoma ir kultūrinė kryptis, siekiant išlaikyti lietuvių ir jų plėsti mūsų išeivijoje. Taigi, per lietuviškos kultūros kėlimą, įsisamoninimą lietuviškoje dvasioje ir įkvėpimą meilės Lietuvai siekama išlaikyti lietuvių, kuri gali būti žymiu faktorium Lietuvos išlaisvinimui. Šių darbų užsimojimams rasta vieningas Tarybos pritarimas. O kėlusiem abejones apie kandidatų tinkamumą šis suvažiavimas davė aiškų atsakymą.

Čia būtina paminėti du reikšmingus nutarimus: užmegsti ryšius ir siekti draugiško bendradarbiavimo su senąja išeivija, kuri iki šiol stovėjo ir stovi nuolat ir net skeptiškai žiūri į Bendruomenę. Laikas, pamirštant buvusius nesuapratimus, visai išeivijai jungtis į Lietuvių Bendruomenę, siekiant ryškesnių pasekmių, gyvybinei reikšmingų lietuvių išlaikyti, nes tai mūsų visų bendras ir aktualiausias reikalas. Reikia tikėtis palankumo ir geros valios iš abiejų pusių.

LB Taryba, suvažiavime vienu balsu priėmė rezoluciją, kuria pasižadama bendradarbiauti su Lietuvos laisvinimo veiksniais, nesiskirdant į jų veiklos sferą ir vengiant paralelizmo, t.y. LB palaikys draugiškus ryšius su visais laisvinimo veiksniais ir jiems padės, kai bus prašoma. Šia rezolucija siekama pašalinti buvusius abiem pusėm kenksmingus nesuapratimus ir eiti tikru, draugingu bendradarbiavimu, kurio reikalauja Lietuvos laisvinimo bendrumas ir pareiga.

BENDRUOMENĖ LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

Vaclovo Sidzikausko pranešimo JAV LB IV-sios Tarybos 1964 m. liepos 25 d. posėdyje metmenys.

Nors tautinio savitumo bei tautinės kultūros svertur išbokštuose lietuviuose ir mūsų kūrybinių laimėjimų indėlis į bendrąjį žmonijos kultūrinės pažangos aruodą yra vienas pagrindinių bendruomenės organizacijos uždavinių, tačiau, kaip tat ir Lietuvių Charta visai teisingai pabrėžia, aukščiausioji tautinės bendruomenės organizacija yra valstybė ir "valstybinė nepriklausomybė yra tautinės kultūros ugdymo ir išlaikymo būtinoji sąlyga". Todėl ir mūsų bendruomenės organizacija negali stovėti nuolat nuo mūsų tautos pastangų atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir laisvę. LB organizacija negali apsiriboti tik kultūrinio planavimu, apleidama laisvės kovos sritį. Antra, planuodami abidvi — savo politinę ir kultūrinę veiklą — ir nustatyti nėdami tos veiklos programą kintančiose pasaulio sąlygose, turime išeiti iš blogiausių prielaidų, būtent, kad Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymas gali įvykti dar negreitai, gali pareikalauti vienos ar kelių generacijų pastangų, kad dabartinis tarptautinis Lietuvos statusas gali pakeitė mums nepageidaujama prasme, ir kad organiškas ir gyvas santykiavimas su tautos kamienu okupuotoje Tėvynėje patriotinei išeivijai dar ilgai nebus įmanomas.

Laisvųjų lietuvių uždaviniai ir tų uždavinių vykdymas abiejuose baruose —

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

JAU DU KARTUS B. Raila Dirvoj gyrė arba gynė L. Juodytės čionykštei lietuvių pateiktas "dainas iš Lietuvos". Gerai, viskas gerai, kas savo vietą ir savo vardą vadinama. Ir Juodytės ar kiti panašūs "kultūriniai įnašai" būtų "all right", jei būtų teikiami kaip, sakysim dainos iš Rusijos, Lietuvoj savo laiku tam tikruose visuomenės sluoksniuose "adoptuotos". Bet taip, kaip dabar, tai kartais išeina netgi labai negerai.

Prieš keletą savaitių, vieną vakarą, New Yorko ABC radijo programos dalis -- regis, ryšium su "pasauline" muge -- buvo paskirta "įvairių tautų liaudies dainoms". Konkretiai buvo italų ir lietuvių.

Po itališkų tarantelų serijos, prasidėjo lietuviškoji dalis. Pranešėjas, pusėtinai apšviestas, papasakojo, kur ta Lietuva, išdėstė, kad ji dabar komunistinės Rusijos okupuota, kad Amerika tos okupacijos nepripažįsta, kad lietuvių tauta verta būti nepriklausoma, kad ji yra nuo rusų skirtingos kalbos ir skirtingos kultūros (įsidėmėkim!) tauta, ir kad štai dabar "Lionė Džodis" padainuos mums lietuviškų "folk songs". Ir prasideda. Viena po kitos -- tikiškos rusų (arba rusų kadai iš kitur adoptuotų) romanų melodijos! Jų tarpe ypač ryški dar prieš pirmąjį pasaulinį karą visos Rusijos gimnazistų dainuoto "Utoplenica" (paskenduolė) romano melodija. Žodžiai kiti, lietuviški (gal net nei ne vertimas) bet melodija -- nei viena gaida neiškreipta.

Štai tau ir "nuo rusų skirtingos" lietuvių kultūros demonstracija!... Sako, į radijo stotį tučiuojau skambinęs tūlas klausytojas rusas, piktindamasis -- kuo? Ogi pranešėjo dėstymais apie lietuvių kultūros nuo rusų skirtingumą. Girdi, argi nemator, kad tie lietuvių paprasčiausi kultūros vagys, -- prisivogę mūsų dainų ir girias kažkokia skirtinga kultūra!...

ABC pranešėjas čia, žinoma, nieko dėtas. Tai kažkas iš mūsų lietuvių kultūros "žinovų", susižavėjęs L. Juodytės dainomis "iš Lietuvos" (gal, ko gera, dar savo susižavėjime sutvirtintas ir viešaisiais pagyrimais), bus paklęs tam geros valios amerikiečiui tokius "lietuvių" dainų pavyzdžius. (Ko čia stebėtis, kai ir čionykštėj lietuviškoj radijo programoj Lietuvos atsiminimai gana dažnai galvinami "utoplenicų" ar "podmoskovnye večera" melodijomis).

Ką su tokiais daryt? Rusai sakyti -- nudažyti ir išmest.

Apie ketvirtą Lietuvių Bendruomenės Tarybą po jos pirmosios sesijos galima drąsiai pasakyti, kad ji yra santūri, objektyvi ir sąžiningai atsidavusi savo paskirčiai. Iš jos galima laukti gražių darbų. Gi mūsų visuomenė gali ją pilnai pasitikėti ir ją remti be rezervų. Džiaugiuosi patekęs į taip kultūringą organizaciją, kuriai iš širdies gilumos linkiu gero pasisekimo.

uždaviniais ruošti.

Palikdamas nuošalyje kultūros barą ir turėdamas galvoje tik laisvės kovos, siūlau, kad Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto Taryba rekomenduotų PLB Valdybai tiesioginiu būdu dalyvauti Lietuvos laisvę atstatyti siekiančioje veikloje šiuo būdu:

1. Į apsiungusio vieningo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimą PLB Valdyba deleguoja 15 savo atstovų arba 25% visos Seimo sudėties.

2. VLIKo Taryboje PLB V-bai atstovauja vienas jos skirtas delegatas.

Šioks PLB dalyvavimas Lietuvos laisvinimo organuose būtų labai naudingas papildymas tų organų struktūros, kuri lig šiol remiasi tik politinių partijų, kovos organizacijų ir sąjūdžių atstovavimo principu. Tada taip pat plačiai atvertų duris jaunesniajai mūsų tautos kartai. politinėms partijoms ir kovos organizacijoms bei sąjūdiams nepriklausant, veikiai įsitraukti į Lietuvos laisvės kovos organizaciją ir jos visokeriopą darbą.

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasaulinę Mugę New Yorke daugelis jūsų, be abejo, lankys. Tačiau laikas bus labai brangus, nes kiekvienas norės dar pabūti New Yorke ir susipažinti su šio pasaulinio miesto įžymybėmis. Vis dėlto nepamirškite, jog už New Yorko yra New Jersey valstybė, kuri gausi lietuviškomis kolonijomis.

Viena yra tokių KEARNY, apie 12 mylių nuo New Yorko. Nors nedidelė, bet turi kuo pasididžiuoti: nauja bažnyčia, baigiama įrengti parapijinė mokykla, statomas naujas vienuolynas seselėms mokytojoms, finansiškai pajėgus lietuviškas bankas ir du moderniškai lietuviški klubai — LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS ir LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBAS. Abiejų klubų puikūs pastatai ir moderniškai įrengimai.

Vykdami į New Jersey, sustokite Kearny, pamatysite šios kolonijos lietuvių darbštumą ir sugebėjimus, o LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRE (6 Davis Ave., Kearny, N. J.) ir LIETUVIŲ POLITIKOS KLUBE (134 Schuyler Ave., Kearny, N. J.) pajusite tikrą lietuvišką nuotaiką, rasite senų pažįstamų ir iš čia išsiveisite gražių atmintinių įspūdžių.

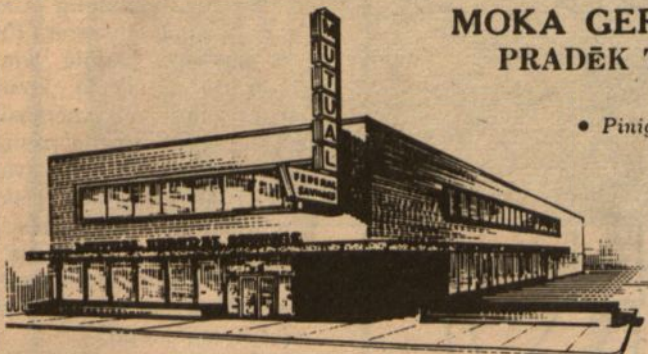
LAUKIAME ATVYKSTANT!

J. Belza,
Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro Pirmininkas

M. Služis,
Lietuvių Politikos Klubas Pirmininkas

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTI, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurkė, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PAGRINDINIŲ UŽDAVINIŲ GRANDINĖJE

Ar tai bus 'profesinės ligos' įtaka, ar kitaip pavadintas protys, bet jei laikraštis tinkamu momentu atsiduria tavo rankose, karts nuo karto randi jame žinių, minčių ir faktų, verčiančių ne tik praleisti pro akis greit besikeičiančių įvykių filmą, bet ir giliau susikaupiant ir susimastyti. Ypačiai žinios ir aprašymai, liečiantys Pa-baltijo klausimus svetimųjų spaudoje, kartais priverčia ne tik pasidžiaugti, kad tie klausimai nėra užmiršti, bet kartu ir pagaltoti, kaip tie klausimai keliama, kodėl ir iš kur jie atsiranda, kur jų autoriai randa medžiagą, kas rūpinasi jos pristatymu ir, pagaliau, kokios iš viso to kyla reakcijos.

Be abejo, kad pastaruoju metu Pabaltijo tautų ir jų likimo linksniamui pagrindą suteikė Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimai. Bent ten, kur jų nebuvo vengta minėti. Tik galia, kad tokiomis progomis, dažniausia paskelbama bendrybėse, visuomenei jau seniai žinomy faktų konstatavimuose ir nieko nesakančiuose linkėjimuose.

Reikalas kitaip atrodo, ir reakcija kitokia, kai iškeliamas konkretus faktas, iškeltas iš Sov. Sąjungos nusikaltimų grandinės. Tada ir rusiškoji meška supyksta, nepajėgdama staigiai pyktyje tos grandinės greit užsišlėpti.

Taip neperseniausiai turėjo nurausti Chruščiovas, švedams paklausus dėl paslaptinai karo metu dingusio tūlo švedų diplomato. New York Times suerzino Kremlių iškėlęs Latvijos prezidento K. Ulmanio, Estijos prezidento Petso ir Lietuvos min. pirmininko A. Merkio likimą.

Kad Kremliuje tokie klausimai kelia erzę, parodė "Izvestijos", atsakydamos buv. Latvijos užsienio reikalų ministerio Munterio, dabar gyvenančio Rygoje, "laišku", kurio turinys kartu parodo kieno jis redaguotas. Jame neatsakoma į iškeltus klausimus, tik puolama ir šmeižiama išsivija ir jai vadovaujančios organizacijos.

Iš New York Times tuo klausimu straipsnių serijoje pastebėtų citatų matosi, kad pasinaudota latvių angliškai išleista knyga The Unpunished Crime. Tai latviškoji versija savo laiku latviškai išleistos knygos Lietuva Tironų Pančiuose, kurios išleidimas angliškai būtų atlikęs kur kas didesnį vaidmenį. Tuo tarpu tinkamų angliškai, prancūziškai, ispaniškai ir kt. kalbomis knygų, informuojančių apie Sov. Sąjungos nusikaltimus ir vykdomą kolonializmą Lietuvoje, vis dar tebeapsigendame...

Kalbant apie svetimomis kalbomis leidžiamų knygų ir medžiagos reikalingumą, kaip būtina ir neatidėliotą priemonę mūsų bylai kelti viešumon ir tarptautinėse sferose, ne mažesnę reikšmę turi ir savos kalbos ir rašytinio žodžio išlaikymas. Šis klausimas išsirutulavęs tų stebėtojų išvadose, kurie dalyvavo neseniai Norvegijos sostinėje Oslo įvykusiame PEN (Tarpt. Rašytojų S-gos) kongrese. Nieko tas kongresas nenutarė, gal tik išskėlė daugiau problemų. Tačiau didžiųjų ir įtakingųjų kalbėtojų tendencijos, pasisakant už 'idealią' vieną kalbą, tuo išvengiant sunkumų literatūriniam pasauliui susidūrus su daugelio kalbų semantikos (žodžių reikšmės) keblumais, privertė ne vieną dalyvį giliai susimastyti. Tų iš kalbos skirtumų kylančių keblumų, girdi, išvengtų vertėjai, kurie jau būtų neberekalingi. Tuo pačiu išnyktų tautiniai skirtumai ir žmonija galėtų eiti "vienos laimingos šeimos keliu".

Toji mintis, vakarų pasaulio pranešėjo lūpomis, pataikė į seniai Kremliuje puoselėjamą mintį, tik gal kad ne anglijo rusų kalba -- 'sovietinės kalbos ir kultūros' titulu -- kaip tik ir stengiamasi padaryti pagrindu tos "vienos laimingos šeimos" kalba.

Gal dar niekad kultūrinių kongrese nebuvo taip paneigtos mažesnių tautų kalbos, kaip šiame PEN kongrese, kur dominavo šių laikų karjeristinė 'didžiųjų rašytojų' atmosfera, apimta 'didžiųjų bloko' sistemos ir šių laikų atominės galybės (taigotų 'literatūrinių bajorų').

Tokių įspūdžių kongrese patyręs, latvių rašytojas P. Algars išsivijos laikraštį Laiks rašo, kad kartu su mokslinio materializmo įsiveržimu į gyvenimo moralinę sferą, nepaprastai išaugęs nemoralumas. "Tokios srovės dabar vyrauja vakarų inteligentijoje ir jei pasaulio santvarka ateityje priklausytų nuo šių tūkstančių snobų ir kultūra persitotinusių karjeristų, mažųjų tautų likimas būtų užantspauduotas".

P. Algars tačiau pastebėjo, kad, kaip gyvenime dažnai pasitaiko, jei pagalba neateina iš draugų, jos susilauki iš "priešų". Taip ir šioje konferencijoje, kur mažųjų tautų atstovai "su gėda ir apgalvestavimu" turėjo išklausti vakarų pasaulio garsenybes skelbiant jiems mirties sprendimą, į pagalbą atsukubėjo skandinavų ir -- sateitinių valstybių rašytojai. Kalbant apie pastaruosius, aiškiai matosi, kad jie, nors ir atvykę kaip "oficialūs komunistai", bet jau keletą metų pasireiškė nebeelgiant nei Leninio nei Chruščiovo keliu.

Kokios gi to latvių rašytojo išvados? Jis mano, kad "mūsų pareiga yra -- išvermingai parodyti tiems, kurie sprendžia mažųjų tautų likimą, kad esame gyvi ir kad kvėpuojame savo spaudos ir knygų puslapiams, savo menininkų, muzikų darbu ir pasišventimu, žmoniškųjų idėjų ir Dievo žodžio puoselėjimu. Netiek svarbu, kiek vakaruose kas domisi mūsų kultūra ir menu, kiek tai, kokiame skaičiuje dar vartojame tėvų kalbą ir kiek už savo kultūrą, kalbą ir laisvę esame pasiryžę nešti didžiausią auką. Mūsų uždavinys siekti, kad mus minėtų ir gerbtų ne kaip mirusius ar nykstančius, bet kaip gyvas, kultūringas tautas". (i.ž.)

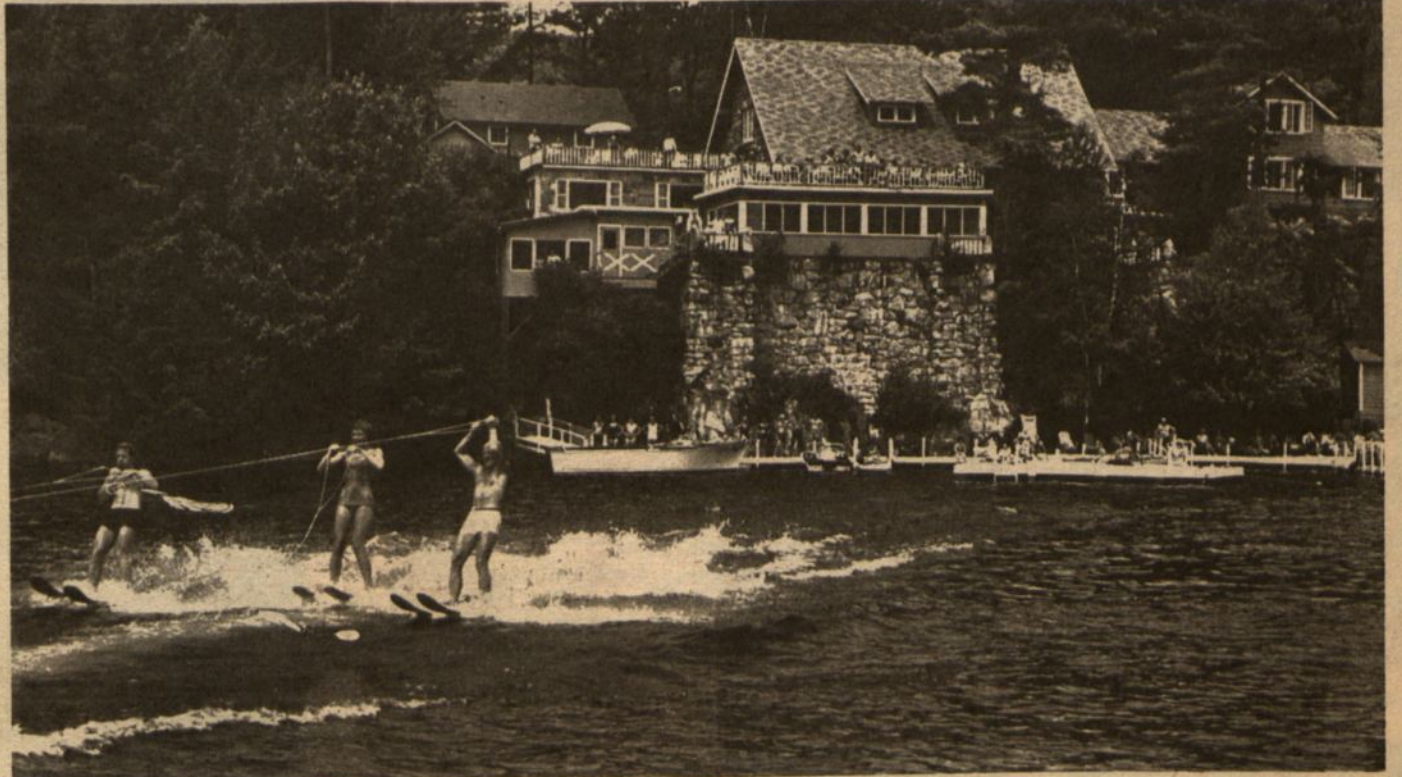

NAUJIENA -- NE NAUJIENA...

Draugo nuolatinis bendradarbis J. Daugl., rugpjūčio 6 dienos numerį apžvelgdamas spaudą

ir gyvenimą, aptiko tokią naujieną (cituoju): "spaudos rinkoje pasirodė naujas Giovanni Guareschi leidinys anglų kalbos vertime: "Comrade Don Camillo". Toliau minėtoje apžvalgoje J. Daugl. atspokoja knygos turinį ir ją vertina literatūrinio požiūriu.

Malonu, kad Draugo bendradarbis iš anglų sužinojo, jog tokių kūrinių esama, tik galia, kad

reguliarusis apžvalgininkas J. Daugl. (o gal vienas iš redaktorių?) neseka nei lietuviškos spaudos, nei lietuviško gyvenimo: šis kūrinyss jau daugiau kaip prieš ketverius metus (1960 pavasarį) buvo ištais spausdintas Dirvoje, J.P. Palukaitis išverstas. Galia tik, kad niekas nepasirūpino jo išleisti atskira knyga, nes skaitytojų buvo labai laukiamas.

J. Kirkliūnas
Chicago, Ill.

"PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI"

Liepos 22 dienos Dirvos Nr. 84 paskelbta: "Bendruomenės Taryba renkasi Clevelande". Ten rašoma: "JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Prezidiumas 1964 birželio 22 dienos posėdyje susipažinęs su JAV LB Tarybos narių, Centro Valdybos narių ir Apygardų pirmininkų atsakymais į Prezidiumo 1964 birželio 2 dienos (net baiau šį tekstą skaityti. Ką pasakytų mūsų kalbininkai už tokį kalbos darymą?) raštą LB Tarybos sesijai nutarė šaukti liepos 25-26 Clevelande".

"Prezidiumas, pasirėmęs JAV LB įstatų 39 str. ir atsižvelgdamas į JAV LB Tarybos narių, CV narių ir Apygardų pirmininkų pasisakymus..."

Iš šio įžanginio turinio, atrodo, kad LB Tarybos Prezidiumas užmiršo dar vieną dalyką, t.y. 14 apylinkių, kurios nepriklauso apygardoms. (Žiūr. 1964 metų liepos mėn. 11 dienos C. V-bos raštą ir Apygardų ir Apylinkių adresyną.)

Kodėl Tarybos Prezidiumas bijojo ir jų nuomonės atsisakiusi? Ignoracija ar neapdairumas, kad Tarybos Prezidiumas šias apylinkes visai užmiršo. Ar tos apylinkės nemoka įvairių bendruomeninių mokesčių Centru? Ar jos neveža sunkių bendruomeninių darbų? Tų apylinkių nuomonės taip pat svarios, kaip Tarybos narių ar Apygardų pirmininkų.

Reikia tikėtis, kad naujoji LB Taryba ir Tarybos Prezidiumas bus akylesni ir neužmirš tų 14 apylinkių, kurios neįeina į apygardas. Jų žodis bendruomeniniame darbe taip pat svarus. Bendruomenininkas

PASTABOS DEL "LAIMĖJIMAI IR NESEKMĖS WASHINGTONĖ"

Jaunimas susilaukė kritikos už pastangas suruošti Jaunimo Sesiją. Amerikos Lietuvių Kongreso metu. V. Rastenis savo straipsnyje nurodė keletą negatyvių minusų jaunimo vadovams, galia, kad V. Rastenis nematė, ar gal ir negirdėjo, apie pozityvinius Jaunimo Sesijos rezultatus. Negalime kaltinti V. Rastenio, nes Kongresas prasidėjo spaudos konferencija, iš kurios gal ir buvo sunku surasti visus Kongreso faktus. Tiesa, V. Rastenis priminė, kad Washingtono laikraščiai labai kruopščiai pamėnė Lietuvių Kongresą. Kyla klausimas, kodėl vienas mūsų laikraščių atstovų neužsuko į Washington Press Club atsigalvinti ir pasikalbėti su vietiniais korespondentais Lietuvos laisvinimo bylos reikalu? (Jaunimo sesija buvo plačiai aprašyta Washington Star laidoje ir susilaukė sesijos laiku korespondento.)

V. Rastenis nepastebėjo, kad šio kongreso suruošimas buvo

dažnai jaunimo nuopelnas. Jaunimo pereitų metų, rugsėjo mėnesio, jaunimas spaudė ALT, kad ruošų kongresą Washington, kuris bandytų pajudinti Lietuvos laisvinimo bylą. Jaunimas kongrese ruošė tikrai savo sesiją ir vakaro šokių. Pirmą kartą kongrese dalyvavo virš poros šimtų jaunimo. Ar tai nėra didelis laimėjimas ir pasididžiavimas Lietuvių tautai, kad tiek jaunimo paaukojo savo laisvą laiką ir lėšas atvykti į Washingtoną pasididžinti, kaip mūsų veteranai veikė ir kartu pareikšti savo pasiryžimą tęsti Lietuvos laisvinimo kovą tol, kol Lietuva bus laisva.

Jaunimo vadovai ruošdami sesiją anglų kalboje norėjo: 1) pateikti informaciją apie Lietuvą svetimaui, 2) suteikti progą įsijungti laisvinimo kovon antros ir trečios kartos lietuviams, kurių kongrese buvo dauguma, 3) išnaudoti progą panaudojant pateiktą medžiagą kongrese informacijos ir dokumentacijos reikálams, 4) supažindinti ko daugiau Lietuvių kilmės jaunimo su Lietuvos laisvinimo kova, 5) pateikti jaunimui galres tolimesni politiniai veiksmai.

Jaunimas šiuos užsibrėžtus uždavinius stengėsi kuo kruopščiau atlikti. Išsuntė virš poros šimtų kvietimų vietinių organizacijų jaunimo vadovams, kitataučiams studentams gyvenantiems Washingtone ir visoms, išskyrus komunistų bloką, pasilutinybėms, kviesdami dalyvauti jaunimo sesijoje. Deja tik keletas organizacijų ir pora pasilutinybių (jų tarpe Jordan ir Nigerija) atkreipė dėmesį į Kongresą. Iš pakviestų apie dešimtis laikraštininkų, vienišėlis Washington Star atsiuntė savo korespondentą, kuris sesiją atitinkamai aprašė. Sesijos didžiausias nuopelnas yra, kad tai buvo vienišėlis sesija, kurioje galėjo dalyvauti visų kartų lietuviai ir jie galėjo ką nors iš šios sesijos išsinešti. Sesija nebuvo tiktai lietuviams ateiviams, bet čia gimusiems lietuviams ir svečiams. Ši uždavinį sesija visu šimtu procentų išpildė. Vienas minusas šios sesijos, tai buvo dokumentinė brošiūra, kurią rengėjai nesusėpė paruošti šiam Kongresui. Priežastis buvo ta, kad mažai yra kvalifikuotų lietuvių, kurie šį dokumentą gali paruošti, o tie kurie sugebėtų, yra perkrauti įvairiais kitais darbais.

Galia, kad V. Rastenis nerado laiko dalyvauti Jaunimo Organizacijos Vadovų Konferencijoje, kurioje buvo pažvelgta į ateitį, panagrinieta Lietuvos politinė padėtis, pasisielota jaunosios kartos nesidomėjimu lietuvių politinių partijų sistema, apgalvesta, kad dabartiniai jaunosios kartos vadovai nenori apsiimti vadovauti šiems vienetais, pasitarta ateities jaunimo veiklos reikalu ir kitais jaunimą liečiančiais klausimais. Galia, kad mūsų spaudos atstovai ir V. Rastenis praleido progą ir nedalyvavo šiose gana įdomiose jaunimo atstovų diskusijose.

Jaunosios kartos veikėjai pasidžiaugė Kongreso rezultatu, nes pirmą kartą jaunosios kartos posėdyje dalyvavo ir Lietuvos Vyčių pirmininkė E. Shields. Tai dar vienas laimėjimas, kuris V. Rasteniui nežinomas. V. Rastenis taip pat praleido retą progą pamatyti ir aprašyti čia gimusį jau

nuolį, kuris politikoje kalba su svoritu, T. Mack iš Wilkes-Barre, Pa. Jis ir J.J. Bachunas buvo vienišėliai lietuviai, kurie išdrįso Respublikonų Nationality Div. Executive Board pasakyti teisybę, tai "We (Lithuanians) want recognition". Jaunoji karta ne lankstymais ir rezoliucijoms krepiaisi į partijos pareigūnus, bet veda derybas ir reikalauja, kad už lietuvių balsus lietuvių interesei ir lietuvių pareigūnai nebūtų pamiršti. T. Mack vienintėlis Amerikos lietuvis, kuris vadovauja savo apskrįčiai ir duoda mums pavyzdį, kaip reikia kalbėti su Washingtono politikais. Bet, deja, čia V. Rasteniui nebuvo įdomu, jam buvo daug lengviau įdomiau kritikuoti jaunimą ir jų sesiją, nežinant jaunimo kongreso visų rezultatų.

Baigdamas noriu priminti V. Rasteniui, kad jaunimas visados įvertina visus mūsų senosios veiklos kartos vieningus veiksmus mūsų pavergtos tėvynės laisvinimo darbe ir kiekvienas daromas žygis įvertinamas teigiamai, bet nebandoma "prisifiti barzdos".

Algis Zaporackas
Liet. Stud. S-gos Pirmininkas

CHICAGOS POLITIKIŲ KEISTENYBĖS

Lietuvių "sostinėje" tarsi Don Kichoto romane, visokių keistenybių būna. A. Rudžiui panorus kandidatuoti į JAV Kongresą ir gavus antausį iš R. Daley, pasipiktinimas burmistro elgesiu buvo suprantamas, bet kad po 4 metų tas pats A. Rudis ir jo rėmėjai - delegacija, kurią burmistras R. Daley net į koridorių neįsileido, pradėjo lakstyti skersai - išilgai Chicago su agitacine kalbomis už tą patį R. Daley, kad būtų perrinktas sekančiam terminui, darėsi koku. Taip

VIRŠUJE: Slyvynų vasarvietė "Blue Water" prie Lk. George, N.Y. paskutiniaisiais metais lietuvių pamėgta vis daugiau lankoma. Nuotraukoje, stebint vasarvietės svečiams, Daina Šukytė startuoja vandens pašilūžomis tarp dviejų kity neatpažintų vasarotojų.

Vyt. Maželio nuotrauka

greit pamiršti paniekinimą gal tikrai fanatiški politikieriai.

Pasklidus žinią, kad Chicagoje bus atidarytas sovietinis konsulat, protestai buvo suprantami, bet kad tie patys asmenys, kurie taip neseniai karštai šūkavo, rašė laiškus, net demonstravo prieš soviet, konsulatą, rinkimams artėjant viską pamiršo, reikia tik stebėtis, kaip partinis malūnas pakeičia nuotakas prieš rinkimus.

Dirva rugp. 5 d. rašo: "Clevelando ALT -57 organizacijos vienbalsiai nutarė remti B. Goldwaterį..." Draugas rugp. 6 d. rašo: "Chicago Liet. Demokratų Lyga nutarė remti L. Johnsoną..." Clevelandiečių nutarimas remti didžiausią antikomunistą Barry Goldwaterį suprantamas visiems pavergtos Lietuvos vaikams, bet chigagiečių nutarimas yra daugiau negu keistas. Yra sakoma, kur žuonelis gauna pakakti, tenai įsiai ir loja, bet chigagiečiai net ir prie lovio neprieina.

Chicagoje šiais metais, kaip ir prieš 4 metus, su komunistais prieš rinkimus sudaromas bendras frontas. Birželio ir vasario mėnesiais vajojami komunistai, o rudenio komunistai jau broilai ir jų salės Bridgeporte ir Roselande propagandai geriausios. Keisčiausia yra tai, kad ir rezistentų tarpe atsiranda donkichotiškų asmenų.

Kb. S.
Chicago, Ill.

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 Federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius
Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Apie senobines plokšteles

(Atostogų nuotaikos temomis)

Vasaros pradžioje teko šioje vietoje parašyti įspūdžius apie tris lietuvių įgrotas, dainuotas ar įkalbėtas plokšteles. Per neatsargumą viename iš tų rašinių įterpiau išdidžią mintį, kad kas bebūtų aš visada stengiuos prisilaikyti tarptautinio recenzentų ir kritikų profesinio įstatymo ir, su labai retomis išimtimis, rašauatsiliepimus tik apie tokias knygas ar plokšteles, kurias iš leidėjų ar autorių specialiai gaunu tam reikalui. Ir, žinoma, už dyką, kas mūsų akimis jau visai nekultūringa ir nepatriotiška.

Tuoju pamačiau, kad taip nuosirdžiai atskleidžiamas savo "profesinės etikos" paslaptis padariau klaidą. Mat, iš tikrųjų aš nesu labai suinteresuotas rašyti knygų kritikas ar plokščių recenzijas. Dažniausia jų vengiu ir ne kartą išgalvoju visokius (mantriusius išsiskindėjimus suinteresuotiems veiksmams klaidinti. Kritikas ir recenzijas rašyti, jei paskaitytume vien suiektotą laisvalaikį, finansiškai man visada yra tik nuostolingas verslas, o ir moraliskais atlyginimais retokai teateina. Daug dažniau priešingai -- paliečių ir jų bendraminčių nepasitenkinimas, įsivėidimas, rūstybė, apkaltinimai mūsų kilnios tautinės kūrybos ar kurios šventos partijos idėjų išniekinimu, tai vėl gero draugo netekimas, ar naujo priešo įsigijimas...

Ir kai tik aną profesinę paslaptį per neatsargumą išplepėjau, - gi žiūriu per porą savaitžių jau ir atplaukia paštu keturios lietuviškos patefono plokštelės, net tokia, kurią mes jau nuo seniau savo diskotekoje turėjome. Vadinasi, vienas kitas iš plokštelistų pramonės anas akimirkas skaitė ir... padarė sveikas išvadas. Rinkai jau reikia rašytojų ir apie plokšteles. Bet kas man iš to? Man blogai, nes teks vėl išsisukinėti, arba vėl kada nors rašyti apie naujas lietuviškas plokšteles, - reiškia, gudresnių strategijų būti (manevuotam į tokią dirvą, kur mano arklis išgyverės ir kompetencija labai ribota, viena iš pačių

silpniausių.

Moralė: kolegos, būkime atsargūs ir neatskleiskime savo profesinių paslapčių.

Todėl žymiai mieliau norėjosi dar kartą paklausti vienos labai senos plokštelės, kuri pas mus dar grojama ne ant naujausios mados nuostabių išstobulintų stereofoninių aparatų, bet, kaip plokštelės turinui ir stilui dera, - ant gramofono. Tai iš tų laikų, kada dar viskas būdavo paprasčiau, ir kompetencijų netiek daug reikėdavo. Tai plokštelė, kokių mes galbūt dar atsimename iš savo vaikystės dienų, kur šerdyje būdavo užklijuotas popierėlis dažniausia su klausylo, labai simpatiško žuniuko paveikslu ir užrašu "His Master's Voice".

Ir mėgdavom tų plokštelėlių klausytis mes vaikučiai, mūsų tėvai ir net seneliai. Patį įtaisa, kaip minėjau, tada vadindavom gramofonu, ir jis būdavo gana mažą dėžutę su labai dideliu ragu. Bet garsą išduodavo visai neblogą. Pažįdavo, pačiūpėdavo, patratėdavo, kartais kaip reikiant užkriokdavo, kad net lėmpų pakibikliai sudrebėdavo. Bet mums tai būdavo pulki muzika, gražios dainos ir viskas labai smagu.

Atsiminimai, ak, tie atsiminimai! Neobjektiviūs, šališki, kerštingi, savigirtiūs, be jokių žmogiškų ydų savyje, o artimo deimantuose vis pirmiausia juodas dėmes išmatantieji, - žodžiu, beveik tokie, kaip mūsų memuarų rašytojams prikažijoją ponis Emilija Čeklenė Dirvos 88 numeryje. Bet kad ta plokštelė taip primena vaikystę! Dėžutę ant stalo. Rankenėlę, kurią tu turėdavai prisukti. Paskui išmesdavai seną adatėlę ir rinkdavai naują. Paskui tas ragas, didesnis už kunigaikščio Šarūno laikų bajorišką taurę midui ragauti. Na, ir pati plokštelė - His Master's Voice...

Tai plokštelė apie Vilką. Vienoje pusėje maršų ir simfonijų ištraukos. Koks jis svarbus, vertingas ir labiausiai remtinas Lietuvos išlaisvinimo veiksnys. Gi jo kritikai ar priešai -- tai vienybės ardytojai ir mūsų tautos valios pūdytojai. Kitoje pusėje - solistų arijos tom pačiom temom arba kupletai, kokių dar reikia reformų, persitvarkymų ir konsolidacijos, idant stotųsi vienybė ir Vlikas būtų dar tvirtesnis.

Be kaip visa pasaulyje ilgai nusiūbosta, taip ir ši plokštelė apie Vilką vis rečiau begroja, ir tas ragas vis silpniau besučiurškia, vis labiau užkims ta. Anais metais gramofoną buvo dar visu ragų paleidęs malonus mūsų bičiulis Petras Stravinskis, geras krikščionis demokratas, taip pasižymėjęs kadaise kovoję prieš lietuvių neo-pagonizmą. Šiais gi metais, apvertę kitą pusę ir priveržę rankeną varpininkas A. Kučys. Ir ką tu pasakysi: nors antroji plokštelės pusė dar daugiau sudilusi ir išbraižyta, bet triūba vistiek dar dundėjo, varpas nuskambėjo, ragas aidėjo gegužės mėnesio pavakariu Naujienose...

Išsiskirpau tą Naujienų "laisvosios tribūnos" puslapį su A. Kučio arija apie Vilką ir jo prie-

šininkus - ardytojus. Baudžiausi ją atidėti lengvesniems ir malonesniems atostogų laikams. Ką gi... Visi turime žmogiškų silpnų, tad atleiskite ir man nors vieną - seną simpatiją varpininkams ir liaudininkams, ypač bent ligi to laiko, kol jie yra buvę liberalai, kol naujausi jų ideologai atsisakė liberalizmo ir net ėmė iš pačio žodžio šventvagiškai juokauti.

Be mano asmeniškų simpatijų A. Kučyui vis tebekyla. Juk jis buvo pirmas iš vilkininkų, kuris, nors keliais žodžiais prisimindamas apie vieną iš šio vyriausio ir vadovaujančio veiksmo oponentų, apie mano nusistatymus ir trūkumus, iš trijų teigimų viename buvo visiškai teisingas ir objektyvus. Gegužės mėnesį tas pats atsitiko ir Naujienose. Ilgas straipsnis, daugiausia sklidžių šį kartą paskyręs mano klaidoms ir nesąmonėms, bet ir vėl - bent trečdalis jo idėjų klaurai teisingos, ir tik du trečdaliai vis tebeskamba, kaip ir anose seniausiose plokštelėse per ožio ragą.

Ir stiprių komplimentų jis pirmas iš vilkininkų man nepagalėjo už kovą prieš kolaborantus, ir nors tokių plėšaus vaizdo, bet spalvingų, pritrėnkiančių (girdi, "kaip liūtas"!). Ak, mano sodelyje jau nuvyto ir stagarais nudžiūvo geltonos dykumų aguonos, kurių puokštę ketinau pasiųsti Vliko pakasny šventei. Bet dabar iš naujo užsiplėšė buganvilės, ir jų žiedeliai dega tirštomis kekėmis vidurvasario atokaitoje. Labiausiai mane žavi viena iš jų, tokia naujos veislės, hibridinė, oranžinės spalvos. Taip ji puikiai matyti iš lango, ir aš beveik maudausi jos oranžinio atogrąžiniams lėbavimais, ir tiek daug ji man duoda įkvėpimo gyventi ir mylėti!

Atkirsčiau kelias šakas nuskarusiais žiedais iš dėkingumo ir su minezingerio reveransu teikičiau Kučyui, jeigu jis būtų mergina. Ir gal jis tada nors truputį nusisipso. Bet kaip tu tai galėtum padaryti tokiam rimtam vyru, tokiame mokslininku, ir pedantiškam, ir, kaip parakas, sausos širdies. Nes kokia gi kitokia širdis šiais laikais begalėtų rašyti tokias ilgas studijas ir rimtas polemikas Vliko reformų problemomis?...

Be svarbiausia tai - stilius, tonas, nuotaika. Kaip visa maloni pasikeitė, palyginus su tuo, ką iš gramofono rago girdėdavom prieš dvidešimt, net dar prieš dešimt metų!

Jei anuomet kas suabejodavo Vliko sąranga, jo partijų ir konstitucijos "teisiniais pagrindais", jo darbo būdais ar užmojų viršenybe, - atsiliepiamas visada būdavo greitas, temperamentingas, kaip kitių atskeltas, garsiai nuaidėdavo per partijų biuletenius, "Elta" ir spaudą. Mat, visur dar buvo gyva... psichologinė įtampa.

Tuomet nelaimingi opozicininkai ir kritikai girdėdavo, kaip ragas kriokte kriokdavo: tai politiniai nesubrendėliai, vienybės ardytojai, kuolo kišėjai į vieningą tautos laisvinimo ratą, avantūristai, fašistai, NKVD ir Kremliaus garslakabiai, nuliai, totolistai, švento tautos laisvinimo

Sulptorius Antanas Mončas šį pavasarį Paryžiuje turėjo savo kūrinių parodą, apie kurią kritikų buvo labai gerai atsiliepta ir didžiulia darbu kolekcionierių išpirkti. Dalis tos parodos darbų ir keli nauji atsiųsti į Clevelandą ir šį rudenį Gallery International patalpose bus išstatyti su dail. Alfonso Dargio tapybos darbais. Dr. J. Develkė čia patiekia savo įspūdžius iš Paryžiuje vykusios A. Mončo parodos. Nuotraukoje skulpt. Antanas Mončas savo studijoje Paryžiuje darbo metu.

LAISKAS IŠ PARYŽIAUS

DR. J. DEVEIKĖ

Nuostabi Mončo paroda

Teko daug meno parodų gyvenime lankyti. Kur tik teko keliauti, kur pavyko praeiti. Kažin ar yra Paryžiuje nors viena diena, kad žmogus eidamas pro šalį neįeitum į kurią galeriją

darbo griovėjai, falsifikatoriai, "rezistentai", liguisti graunamosios kritikos berniukai, sušlapusios vištos. Tam reikalui buvo susidariusi ir nusistovėjusi itasis ir aiškus Hi-Fi žodynėlis.

O dabar? O dabar, kai į varpininko A. Kučio Vliko reformų planus aną pavasarį atsiliepė Dirvos vyriausios redakcijos, pradžioje per klaidą suabejojęs naujo dar plačiau nežinomo reformatoriaus identitetu, ir dar atsiliepė mano geras "antivilkinės kovos" draugas B.K. Naujokas, ir pagaliau nei iš šio, nei iš to aš pats įsimaičiau su lyrišku pasiūlymu priskinti geltonų aguonų puokštę išklamingoms vyriausiojo veiksmo šermentims, - kokią atbalsį išgirdome iš gramofono rago?

O gi, kaip Naujienų straipsnio antraštėje ir buvo parašyta - "Atsakymas Dirvos vyrams". Vyrams! Ar kada seniau girdėdavot taip ištartą naujieną? Tegu tokioje antraštėje ir būtų galima įžiūrėti kiek ironijos bandymų, bet vis dėlto dar nė vienas vyriškos lyties žmogus nelaiko įvadinimu, ir nebūna žeidžiamas, jei ji kas pavadina vyru.

Tad ir matome, kaip kartais laikams lėtai slenkant maloniai kinta stilius, tonas ir dvasia.

vienai, dviem minutėm, arba bent pro langą į išstatytus kūrinius nepažiūrėtum. Normaliai besidomėdamas trim dalykais: kūrinių abstraktine verte, tai yra, kiek jis išliks būsimiems laikams, jo konkrečia verte - kiek jis atitinka dabartinio meno reikalavimams ir ką menininkas pajaučia ir išgyvena jį brandindamas ir jį kurdamas. Kartais tenka atkreipti dėmesį, kad tas ar kitas kūriny yra arba nėra jam tinkamoje vietoje išstatytas, o taip pat gero ar blogesnio apšvietimo palydėtas. Į jas net neatkreipi dėmesio, žinodamas gerai, kad tik tokiems nepaprastiems kūriniams, kaip Mona Liza, išryškinti daromas raudono ar kito akso meno fonas. Taip. Juo ilgiau gyveni, vis turi daugiau įrodymų, kad yra dar daug ko, ką galima ir reikia išmokyti. Šia prasme lankomoji paroda padaro nepaprastą įspūdį ir iššaukia tikrai gilų, nedirbtiną sukrėtimą.

Šį kartą aplankiau parodą, kurios patalpa perskirta siena. Iš abiejų pusių pakabinti paveikslai simpatingo prancūzo, gana gausaus menininko. Abstraktiški paveikslai savo spalvų deriniu pasižymi gana dideliu paprastumu. Antroji yra lyg estrada į kurią lipame laiptais, kur ant įvairaus aukščio pastovų išstatytos A. Mončo skulptūros.

Nustebusi, stačiai apakinta nepaprastos harmonijos.

Žodžiais pareiškiu džiaugsmą ir pagaloju, kaip reikia būti dėkingai menininkams, kad pajėgia taip paprastomis priemonėmis iššaukti tokį džiaugsmą ir tokius nepaprastus išgyvenimus.

Dairausi aplink ir akimis, kaip rankomis, paimu atskirus kūrinius ir juos pasveriu, norėdama įvertinti, kiek dvasinės galios, laiko, valios ir energijos yra į kiekvieną įdėta.

Perbėga mintis, o kas būtų, jeigu Mončas pasidarytų tapytoju. Neabejotinai jis

būtų didingas, ir greičiausia perkeltų tą savo savybę tapybon. Perleidžiant akimis didesnius ir mažesnius kūrinius, visur, jaučiama kažkokia didybė. Atrodo lyg į mūsų tarpą nusileido vienas tų didžiavųjų, kurie per legendas atėjo į mus.

Kai žmogus mėgsti meną ir nori ko arčiausia jį pagrįsti, tai į paveikslą žiūrėdamas iš tolo, kas kart vis priartėji, kol kiti iš šalies apžiūrėjus jį iš visų pusių, iš toli ir iš arti, gali ją paglostyti, kad tarp kūrinių ir rankos atsirastų lyg elektros, kuri padeda suprasti, kiek medis, marmuras ar granitas yra plaktukų dūžių sušildytas, įkvėptas, kad pasijustum lyg autoriaus dvasios vaikas ir jo dvasinės gyvybės tęsėjas.

Grįžtu prie kitų šioj parodoj išstatytų Antano Mončo kūrinių, kurių yra apie 40. Dėmesį atkreipia didelė stiklo lenta ant dviejų granito skulptūrų-pastovų, kas sudaro didelės meno vertės stalą. Pasirodo, kad jis jau parduotas. Yra kelios medžio skulptūros. Klausiu vardų. Šypsosi... užmiršau joms duoti. Žinau vieną - kiekvieną jų ranka palietus pajauti fizinių dvasinių atspalvį. Gal įdomiausias yra pačios mažiausios. Pačiame kampe yra lyg 16 šimtmečio dama, o šalia jos kiek mažesnis pilvotas vyriškis. Ji kažko lyg nepatenkinta, lyg priekaištuoja, o jis lyg galvą įtraukęs neva tai sako - atsiprašau... Grefimoj vitrinų sceną kaip ir priešingai. Atrodo lyg kantrybės skraiste prisidengusi - ji ramina...

Įdomi kita mažą grupelė. Kas ji? Kas atspės, gal priimena pasikalbėjimą saulėtą dieną. Kas tai? Sen! Jauni! ar dvi peteliškės! Tai yra vis atgimstantis, vis nesibaigiantis žmonijos noras pasidalyti džiaugsmu...

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liquer, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMLICH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ATŽALYNAS VASAROS STOVYKLOJE

Liepos 14-31 d.d. Lietuvių Jūrų Skautijos, Chicagos jūrų skautų Juodkrantės ir jūrų skautų Baltijos Jūros tuntų jaunesnieji jūrų skautai - bebrukai ir jaunesniosios jūrų skautės - udrinės, gražaus Pewaukee ežero pakraštyje, p.p. Basčių resorto prie-globstyje, Pewaukee, Wisc., turėjo savo atskirą stovyklą.

Kiek daug pergyvenimų, jaunatviško džiaugsmo ir jūriniai skautinio patyrimo įsigijo jaunesnieji jūrų skautijos nariai šioje stovykloje, tegali pasakyti tik jie patys, stovyklavę vadovė-ai ir visą matę bei kartu išgyvenę, apsilankę stovykloje jūrų skautų rėmėjai ir svečiai.

Šioje stovykloje jūrų skautijos jaunas atžalynas skautavo, irklavo, buriavo, dainavo ir vyresniųjų priežiūroje patys skautiniam užsiėmimas vadovavo. Gilijos - udrinių ir Bangpučio - bebrukų stovyklose nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro skambėjo linksmas krikštaujantis juokas, vyravo tikra jūriniai skautinė dvasia, buvo pavyzdinė tvarka ir susiklausymas.

Jaunesniųjų jūrų skautų stovykloje stovyklavo 53 jūrų skautijos nariai ir vadovai-ės. Atskiroms stovykloms vadovavo: stovyklų viršininkai J. Lukošitienė ir Aud. Aglinskis, komendantai ir adjutantai -- R. Domarkaitė ir A. Vilutis, programų ve-

dėjai -- V. Reagan ir K. Eidukonis, meno vadovė ir sanitarė -- D. Bylaitienė, būriavimo instruktorė A. Bylaitė, sporto vadovė -- V. Gasnerytė, uosto komendantas -- J. Butkus, ūkio viršininkas -- R. Smolinskas ir vandens užsiėmimų instruktorius savaitgaliais A. Levanas.

Štai keletas stovyklinio įsikūrimo, veiklos ir gyvenimo vaizdėlių...

-- Pasiruošt laui! -- beveik kartu sušunka abu komendantai. Tik vienas -- ant kalnelio, o kitas -- pakalnėje. Abu komendantai jauni, abu geltonplaukiai, abu jūrų skautai. Abiejų žinioje jaunaisiais jūrų skautijos atžala: ūdrytės ir bebrukai.

Na, ir aidėjo pievos ir miškai Pewaukee ežero pakrantėse, kai abi stovyklos dainavo savo mylimas lietuviškas dainas! Plyšo Basčio laukai nuo jūreiviškų maršų! O skardūs tie jūrų skautų balsai, net nepatikėsi, kad stovyklautojų amžius, pradedant penkeriais metais, baigėsi keturiolika.

Linksma buvo stovyklautojams apdainuoti štabą... Linksma buvo ir vadovams, stebint tokių žvėlių ir atsparų jaunimą, kuris nepasidavė nuovargiui, nealmanavo dėl primityvaus gyvenimo, nesiskundė pūslėtomis rankomis. Teko

kibti į virves visiems -- tempti sunkias palapines, kalti kuolius, verstį akmenis, kasti griovius ir duobes. Nenumatyti visi stovyklautojai išėjo pilną pionierių kursą. O kai pasišvais-tė Kazė Kuraitytė su savo piūklu ir kirviu, visiems tik prakaitas pažliūgo, -- negi leisi vienai Kazei visą mišką iškapoti?... Sugužėjo ir didieji Korpi Gintaro broliai ir sesės. Susijungė su paslaugiais tėvais, ir visi, kaip darbsšiosios skruzdėlės, padėjo jauniems įrengti stovyklą.

Stebėjosi stovykla apylinkės gyventojai, o ypatingai amerikiečiai skautai, kurie stovyklautojus taip pamėgo, jog ir pas save vežėsi, ir kiekvienam lauze lankėsi, ir savo pasirodymais linksmino tiek mažus, tiek jų vadovus.

-- Regina, nepaleisk džibol! Laima, išlygink burę! Laikyk! Šotą! -- Šaltai tvarko savo mokines budys Julius Butkus.

O tų mokinių akumėtik spindė iš laimės, nes jos buriuoja su ūdra, su ta garsiaja ūdra, kuri pernai milžinišką kelioną net iki Bostono atliko!

-- Ramune, perimk vairolazdę -- toliau komanduoja Julius, pats nei piršto niekur nepridėjęs, visą pastatą perdavęs ūdryčių žiniui. Ūdrytės aišku, sten-

Dalis Bangpučio stovyklos dalyvių rytinio patikrinimo metu.

L. Knopfmillerio nuotrauka

giasi, kaip įmanydamos, nes jų mokytojas, nors ir savas brolis Julius, bet gi drąsus ir pagarsėjęs buriuotojas. Visos nori buriuoti su Julium!

Tolėliau skrodžia ežero bangas du pingvinai. Už juos atsakinga Juliaus pagalbininkė, būriavimo instruktorė Aušrinė Bylaitė. Įsodinus po dvi ūdrytes, Aušrinė stropiai aiškina visas būriavimo įmantrybes. Kitame pingvine Rūta Domarkaitė talkina Aušrinei laivininkystės moksle.

Arčiau kranto -- virtinė canoe puškdasi. Vėjo apgautos, per toli nusinešė, tad atgal tenka visus raumenis įtempti... Čia Dalia Bylaitienė plūša su irklautojom, o ant tiltelio joms moka plaukikės ir juokiasi iš apsisukusio canoe, kai vairuotoja užsižiūpojo ir ne ta puse irklų pabraukė... Sporto vadovė Violeta Gasnerytė kas penkios minutės švilpia -- tikrina, ar visos besimaudančios laikosi taisyklių, o vandens apsauga, šiuo kart Vilytė Lauraitytė, plūduriuoja "dingėje" ir budriai seka kiekvienos judesį. Krantinėje, kojas vandens nuleidusios ir gelbėjimosi ratus paruošusios, sėdi dar dvi vandens apsaugos pareigūnės: jūr. sk. kandidatės Laima Balukaitė ir Ramunė Stravinskaitė. Visos trys yra jūrų skautų "Jūros" sporto klubo narės, visos dalyvauja įvairiose plaukimo rungtynėse ir laimi pirmąsias vietas. Joms uosto komendantas padėdė atsakingas pareigas, ir jos tas pareigas rimtai ir sąžiningai atlieka.

Visa Gilijos stovykla šį priešpietį vandenį. Stovykloje liko tik viršininkė Jadvyga Lukošitienė, programų vedėja Vilija Čepaitė - Reagan su 4-rių mėnesių Jonu-

Ed. Vengianskas, apsilankęs į ūdryčių-bebrukų stovyklą, svečių knygoje įrašo linkėjimus.

L. Knopfmillerio nuotrauka

ku ir virtuvėje beplūšanti Danutė Vakarienė.

Popiet vaizdas keičiasi: sesės užsiima stovykloje, o broliai perima vandens komandas. Čia jau reikla stipraus stovyklos viršininko Audriaus Aglinsko balso, nes Gajai, Juozukai, Ričardai, Gintarai ir kiti -- taip pat balsingi... Nuostabu tik, kad tokie paklusnūs ir nei nemirktelėję klausio vadovų.

Dažnai bebrams į talką atskuba budys "Smailis" (taip brolių Smalenską nuo senų dienų visi vadina). Nubosta jam virtuvėje tupėti ir sesėm puodus kilnoti. Ir Smailiui knieti baltų burių kedenime vidury ežero pasvajoti...

Kažkodėl kažkieno nepalankūs žodžiai kaltina jūrų skautiją už jų meilę jūrai, už jų neva tai netikrą skautiškumą... Ar galima, iš viso, ką nors dėl meilės jūrai kaltinti? Ar negražu, kad lietuviškas jaunimas nuo pat mažens pamilsta savą Baltiją ir ruošia savo žinias bei jėgas Lietuvai, jūrinei valstybei, paskirti? Skautiškumas jūrininkystės žiniomis ne tik nenukenčia, bet ir laimi, nes juk skautybė ir siekia visose srityse lavinti bei mokyti savo narius.

Pažvelkime, kas vyksta Bangpučio stovykloje, kai gilijietės mokosi vandenį. Nuostabu: stovykla tuščia, tik vienintelis budėtojas raišioja mazgelius (matyt, mokosi egzaminams). Pasirodo, bebrai išskylauja. Kellauja bebrai nurodytu žemėlapiu, mokosi pažinti keliarodžius, stebi apylinkę; pasiekę tikslą kuria laužą, kepa dešreles, -- ir kas galėtų pasakyti, kad tai neskautiška, kad jokio skautiško patyrimo jūrų skautai neturi? Juk bebrai dar atliko canoe kelioną į salą, kurioje nakvojo, kurioje tikrai pionieriškai gyveno. Ūdros, savo ruožtu išskylavo, pagal kelioną ženklius uždavinius atlikinėjo --

lygiai taip pat, kaip Baden Powell'is mokė! O savi valdos dienoje visą vadovybę perėmė jaunimas, išsirinkdamas savo vadiją: Gražina Gasnerytė ir Algij Bylą viršininkais, kurių visi turėjo klausyti, kuriais visi pasitikėjo.

Šiais metais tenka ypatingai pagirti brolius, nes seniai jau jie taip gražiai apie palapines buvo pasipuošę. Jūrų Žirgai, Ešeriai ir Rykliai tikrai šauniai tvarkėsi. Toks šelmiškas šypsnyis ir pagauna, kai pamatai tvarkingai sustatytus batus, padžiautus indus ar rūbus, pačių darbo rūbines sukabintus. Ne viena mama nustebti pamatiusi savo sūnais lovą karišku tikslumu paklotą... Rajonas švarus, tvarkingas, pasipuošęs. Nuožaliau, vėl skautų darbo džiolykloje kabo gelbėjimosi juostos, ilsi irklai, Smaglai plevėsuoja vimpilų virtinė aukštai trikampiu iškelta. Nestebėtina, kad broliai iki galo stovyklos baltai išlaikė savo iškilnes uniformas!

Sesų rajonas smulkiau apdailintas. Čia stūkso aukuras, pasodintos rūtelės, įdomi koplytėlė, didžiuliai kelmiai -- vadijos po sėdžių buveinė. Vartai papuošti jūrų žvaigždėmis, tinklais, lynais, o Bangos, Audros, Gervės ir Nereidės kūrybingumu varžosi -- sunku pasakyti, kieno puošmenos gražesnės!

Popiečiaus programų vedėja V. Čepaitė-Reagan veda pokalbius, meno vadovė D. Bylaitienė kalba apie laužų pasirodymus ir repetuoja čia su ūdrom, čia su bebrais...

O kai gilijietės vieną popietę pradėjo puodus lipdyti -- puošti juos akmenukais, straigių kiaušteliais, stiklais ir mozaika, net ir broliai susidomėjo ir patys bandė bent vieną raštą išraižyti. Sesės prilipdė tokių žavių vazonų,

(Nukelta į 6 psl.)

Sesės ūdrytės virtuvėje po apetitą sukeliančių užsiėmimų.

L. Knopfmillerio nuotrauka

THE SCHAEFER CIRCLE OF SPORTS

PRISTATO

FUTBOLO PIRME- NYBIŲ RUNGTYNES PER TV

AMERICAN CHALLENGE CUP
CHAMPIONSHIP GAME
Zaglebie (Lenkija) prieš Dukla
(Čekoslovakija)
RUGPIŪČIO 16 D. 4 VAL. P. P.
WEWS KANALAS 5

Dr. D. Bylaitienė tikrina stovyklaujančių sveikatą.
L. Knopfmillerio nuotrauka

Bangpūčio stovykloje...

(Atkelta iš 5 psl.)

kad net neužbaigtus daug kas norėjo nusipirkti... Ir vėl buvo įsi-
gyta nauja, įdomi mozaikininkų
specialybė, kuriai daug rūpes-
tingumo bei kruopštumo teko su-
kaupiti. Gal dėl tų puodų ir ūkio
viršininkui buvo padaryta iškaba:
"Smilgio Puodija", rodanti kelią
į virtuvę?...

Iš visų dienų jūrų skautų sto-
vykloje viena svarbiausių yra Jū-
ros Diena. Tada išplaukia visi
laivai, leidžiamas vainikas žu-
vusiems broliams pagerbti, duoda-
mas jaunių žodis. Ir šiais metais
Jūros Diena praėjo įspūdingai,
stebint tėvams ir lankytojams.
Reikšmingas ir gražus kapelio-
no Tėvo Raibužio žodis visus nu-
teikė šventiškai ir sukaupė gi-
liam tos dienos įprasminimui.

Linksmoji tos dienos dalis bu-
vo burlaivių regata, canoe lenk-
tynės, plaukimas su uždaviniais
ir t.t. -- negi išpasakoti visus
prasimanymus, kurie neišskai-
čiuojami?

Prabėgo dvi savaitės kaip vie-
na diena. Prabėgo tokioje gied-
rioje nuotaikoje, kad liūdna buvo
skirstytis, liūdna draugus palik-
ti.

Ši pirmoji Lietuvos Jūrų Skau-
tijos, vien tik jaunesniųjų jūrų
skautų, jaunesniųjų jūrų skautų
stovykla praėjo su didžiausiu pa-
sisekimu. Laimingi joje stovyk-
lavę, džiaugiasi ir dėkingi už jos

suorganizavimą skautų-čių tėvai
ir patenkinti stovyklos pasiseki-
mu Jūrų Skautijos vadovybė. Kal-
bant apie stovyklos pasiseki-
mą, turėtume vardinti daug jos
organizatorių, vadovų-vjų ir tal-
kininkų, kurių beveik neįmanoma
visų čia išskaičiuoti. Tačiau, kiek
vieno atveju, negalima nepaminė-
ti stovyklavietės savininkų Bas-
čių, kuriems visi stovyklavę lie-
ka giliai dėkingi už visas paslau-
gas gausiai suteiktas stovyklau-
jant. Negalime pamiršti Juod-
krantės ir Baltijos Jūros tuntu-
tuntininkų D. Lukoškaitės ir
A. Butkevičiaus, įdėjusių visą
sielą, kad tik stovykla pasisek-
tų. Neįkainuojamos talkos susi-
laukėme iš visada tylaus ir kuk-
laus jūrų budžio S. Butkevičiaus,
kuriam teko visų daiktus sunkve-
žimiu gabenti. Turime pagaliau
tarti nuoširdų ačiū už pagalbą
stovyklą įrengiant, jūrų skautijos
bičiulei, seselį kernavietei K. Ku-
raitytai. Neįmanoma čia išminė-
ti visas pavardes Korpi! Gintaro
narių, mielų tėvelių, jūrų skau-
tijos draugų bei rėmėjų, kurių
nuoširdžiomis pastangomis bei
parama visi stovyklautojai bu-
vo laimingi.

Chicagos jūrų skautijos Juod-
krantės ir Baltijos Jūros tuntu-
udrųčių ir bebrūkų stovykla pa-
sibaigė. Stovyklinės vėliavos nu-
leistos. Užgeso stovyklos už-
daromojo laužo liepsna. Liko gra-
žiausi stovykliniai prisiminimai,
gili draugystė, didelė patirtis.

Nereide

40 METŲ NUO PIRMOSIOS DAINŲ DIENOS LIETUVOJE

Prof. J. Žilevičius

Rugpjūčio 23 d. sukanka 40
metų, kai 1924 m. Kaune buvo su-
ruožta pirmoji Dainų Diena (ne-
drįsta šventę pavadinti, nežinant
kaip pirmasis bandymas pasi-
seks).

1923 m. gruodžio mėn. 22 d.
Švietimo ministerijos patalpose
įvyko pirmasis, kelių asmenų pa-
sitarimas sukvietus Meno sky-
riaus viršininko J. Žilevičiaus,
kuris plačiai paaiškino apie
dainų šventės bendrą ir patie-
kė savo iniciatyvą padarytos an-
ketos santrauką, kur buvo kre-
pėsis į choras kviečiant regis-
truotis informacijos tikslu. At-
siliepė 108 chorai su 3,486 daini-
ninkais, Švietimo ministeris dr.
L. Bistras tą sumanymą užgyrė
ir įgaliojo ministerijos atstovu
būti pradžios mokyklų departa-
mento direktorių J. Vokietaitį,
kuris susirinkimui ir pirminin-
kavo, sekretoriavo ministerijos
sekretorius Bučys. (Minėta chorų
anketa pilnumoje paskelbta 1924
"Muzikos Almanache"). Susirin-
kime dalyvavo Kauno miesto bur-
mistras J. Vileišis, Liet. Šaulių
sąjungos atstovas A. Bružas, J.
Naujėlis, Al. Kačanauskas ir J.
Žilevičius.

Nuodugnai apsvačius visas
galimybes ir turimą anketos me-
džiagą, prieta išvados, jog dainų
šventę jau galima ruošti ir nu-
tarta vasario 20 d. toje pačioje
vietoje sukvieisti centrinių orga-
nizacijų atstovus sudarymui tam
reikalui komiteto.

Šiame susirinkime dalyvavo
Švietimo ministerijos atstovas,
Kauno miesto burmistras ir at-
stovai: L. Šaulių sąjungos, Pava-
sarininkų, Ateitininkų, Jaunimo
sąjungos "Dainos" draugijos, blai-
vininkų draugijos ir grupė mu-
zikų. Pirmininkaujant J. Vokie-
taičiui plačiai aptarus visą rei-
kalą nutarta: Dainų Dieną suruo-
šti rugpjūčio 23-24 d.d. Žemės
Ūkio ir Pramonės parodos metu,
surasti tinkamą vietą, išrinkti
D.D. ruošti komitetą ne iš pavie-
nių asmenų bet iš centrinių orga-
nizacijų įgaliotų atstovų, sekantį
susirinkimą šaukti vasario 23 d.
ir garbės pirmininku išrinkti Švie-
timo ministerį, kuris apietai su-
žinijos padėkojo komitetui ir pa-
žadėjo ruošimą medžiaginiais ir
moraliniais paremti.

Vasario mėn. 23 d. susirink-
man atvyko suminėti organiza-
cijų atstovai ir pirmininkaujant
pačiam Švietimo ministrai dr. L.
Bistrui išrinktas sekantis komi-
tetas: J. Vileišis, Kauno miesto
savivaldybės atstovas -- pirmi-
ninku; Pavasarininkų -- Ap. Li-
kerauskas, I vicepirmininku; Jaunimo
sąjungos -- V. Oškinis, II vice-
pirmininku; Liet. Šaulių sąjungos --
A. Bružas, sekretorium ir "Dai-
nos" draugijos -- Kl. Prelgaus-
kas, reikalų vedėju, Muzikos ko-
misiją pakviesta sudaryti: J. Nau-
jėlis, Al. Kačanauskas ir J. Žile-
vičius su teise pagal reikalą ko-
optuoti daugiau muzikų. Komite-
tas išleido oficialų kreipimąsi į
choras, kviesdamas dalyvauti
D.D. ir skaitlingiausiai regist-
ruotis.

Muzikų komisija vyriausiais di-
rigentais Komitetui pasiūlė: J.
Naujėlį, St. Šimkų ir Jul. Štar-
kų, kurie, du paskutiniai važi-
nėjo vietoje tikrindami choras.
Muzikos komisija papildžiusi
savo sąstatą St. Šimkum ir Jul.
Štarka nustatė D.D. dainų re-
pertuarą, paruošė gaidas, suren-
gė trumpalaikius chorvedžiams
kursus Meno skyriui vadovaujant.
Komitetas išleido tos dienos pro-
gramą -- leidinį su vardais cho-
rų ir choristų, keliais straips-
niais.

D. D. vyko tik vieną dieną,
rugpjūčio mėn. 23, nors skelbi-
muose ir programoje buvo žymi-
mos dvi dienos. Jungtiniame cho-
re dalyvavo 80 chorų su 3,000 dai-
nininkų, kurių dirigavo pasi-
keisdami minėti vyrai. Dirigentai.
Paskirai sunkesnius kūrinius
dainavo jungtiniai chorai: Pane-
vėžio miesto, vadovaujant pakai-
tai M. Karkai ir Vl. Paulauskui;
Klaipėdos -- A. Vaičiūnui, Šau-
lių sąjungos -- St. Šimkui, Pa-
vasarininkų -- Ap. Likerauskui
ir Ateitininkų -- K. Gurevičiui.

D. D. vyko Karliomenės Para-
dų aikštėje, dalyvaujant 50,000
klaudytojų, nors sėdimų vietų te-
buvo vos 2,000. Tai buvo nepa-
rastas įvykis, padaręs klausyto-
jams nepaprastą įspūdį ir atver-

tęs naują lapą Lietuvos chorų
kultūriniam ugdymui. Nuo tada
Dainų Šventės buvo uoliai visu-
menės ir valdžios remiamos.

Šių metų pasaulinėje mugėje
kaip tik 40 metų sukaktis sutam-
pa tą pačią dieną, kur didžiulis
jungtinis choras prisiminis at-
likdamas pirmoje D.D. Kaune
pildytą ugningą St. Šimkaus kūrį
"Lietuviai esame mes gimę".
Muzikos komisijos pirmininkas
Al. Kačanauskas su komisijos na-
riais A. Visminu, M. Cibu ir V.
Mamaičiu deda visas pastangas,
kad jubiliejiniai skambėtų visos
programoje pildomos dainos.

Kodėl ne sen. Tom Dodd?

Žurnalas National Review
rugs. 11 d. laidoje rašo, kad už-
sienio politikai iškilus 1964 rin-
kininės kovos pirmoje eilėje, de-
mokratų partijos konvencijai ar-
tėjant, kyla ir susirūpinimas dėl
tinkamo kandidato į vicepreziden-
tus demokratų kandidatų sąrašė.
Nežinant, kad prez. Johnsonas
pats pasirinkęs kandidatą vice-
prezidento vietai, ir daugelio spė-
liojimu, juo būsias sen. Humph-
rey, demokratų tarpe vis labiau
ryškėja senat. Thomas Dodd as-
menybė, kaip viena iš labiausiai
pasireikšusių užsienio politikoje
savo aiškiu ir nedviprasmišku
antikomunistiniu nusistatymu.

National Review spėja, kad sen.
T. Dodd pasirinkimas kandidatū
viceprezidento postui išmūšytų
respublikonams iš rankų užsie-
nio politikos priekaištų priežas-
tis ir demokratų rinkiminėje
propagandoje galėtų daugiau
koncentruotis į vidaus politikos
laimėjimus.

Ligišiolinė patirtis rodo, kad
tikrai demokratų tarpe senat. T.
Dodd politika, nusistatymas ir
pareiškimai užsienio politikos
klausimais buvo be priekaištų.
Jo aiškūs ir nedviprasmiškas ko-
munistinių pastangų supratimas
leido ne kartą užbėgti už akių
Valstybės Departamento "spėlio-
jimams", kurie pasirodė brangiai
kainavusiais Kuboje, Afrikoje ir
Azijoje.

Nekalbant apie visą eilę tiks-
liai atitinkančių pareiškimų Pa-
baltijo valstybių nepriklausomy-
bės klausimu, būdingas buvo jo
nusistatymas 1964 metais Jugo-
slavijos diktatoriaus Tito atsi-
lankymo į JAV progą, kada jis
pareiškė, kad Tito "nepriklaus-
omybė" nuo Maskvos, kurią čia
kai kas vadina tarnaujančia Va-

karų interesams, yra ne kas ki-
ta, kaip tinkamesnė priemonė tar-
nauti komunizmo interesams. Jo
nuomone, Tito pasikvietimas vi-
zitiui į Washingtoną buvo nedova-
notina klaida, nes Amerika anks-
čiau, kad ir oficialiai pripažinda-
ma Hitlerio ar Musolinio vyriausy-
bės, niekad nebūtų drįsusi tų
diktatorių kviešti į Washingtoną
vizitui.

Lietuvių spaudoje per eilę me-
tų yra tilpę senat. T. Dodd parei-
škimai, kaip vieno iš ryškiausių
kovotojų už tautų laisvę ir kaip
nepalaužiamo kovotojo prieš ko-
munistų klastą visame pasaulyje.

Senat. T. Dodd kandidatūra į
JAV viceprezidento postą reikš-
tų palengvėjimą ir tų tautiečių
sąjūdes, kurie tikisi ir iš demo-
kratų partijos ryškesnės užsie-
nio politikos šaltamajame kare.

• Knygai "Nepriklaus-
mai Lietuvai" paremti me-
cenatai: D.L.K. Kęstučio
kuopa Wisconsin — \$100,
Martyno Jankaus šaulių
kuopa Brocktone, Mass. —
\$50.00 ir St. Jakubickas —
\$25.00, Jz. Gribauskas, P.
Petrušaitis, A. Rėklaitis,
Izid. Straukas, A. Stašaitis,
P. Gabrys, St. Barauskas,
Br. Bagdžiūnas, G. Rugė-
nis, Alf. Valatkaitis, P. Mo-
lis, inž. Br. Galinis, prof. E.
Putvytė, sof. ir Aleks. Man-
tautai ir Izid. ir Vaid. Man-
tautai. Jie visi paaukojo
knygos išleidimui po \$10.
Šaulių Sąjungos CV nuošir-
džiai dėkoja.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį — Mes
aprengsime Jus nuo galvos iki kojų.
Puikiausias pasirinkimas geriausią gaminių
vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir palta,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilges-
niam išsimokėjimui be nuosimėjų!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir
medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai
įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiek-
vieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1 sv. arbatos,
1 sv. kakavos, 1 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž.
nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišku
medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišku sunkių grynų vilnos
mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso
10 1/2 jardo,

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietinių muitu.
Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių
įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų.

Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.
Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada.
Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont.,
Canada.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAME CAPE COD-OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod. Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekora-
tyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min.
pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemiet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir
įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir priima svečius va-
sarąjimiui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ. 87 East
Bay Rd., Osterville Cape Code. Mass. Marija Janso-
nienė tel. 428-8425.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvinamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobilai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Norintiems vykti autobusu į Lietuvį Dieną New Yorke pranešama, kad autobuse, su kuriuo vyks Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos šokėjos su vadovais ir palydovais, yra dar laisvų vietų.

Pageidauja pasinaudoti pigesne keline, užsisako vietas ir informuojasi pas Ingridą Stasaitę, tel. IV 6-2111.

• Dr. Tadas Gečas, veterinarijos gydytojas, sulaukęs vyresnio amžiaus ir paskutinių metų smarkiai su-negalavęs, mirė Clevelande rugpjūčio 9 d.

Rugp. 12 d., po gedulingų pamaldų Šv. Jurgio bažnyčioje, buvo palaidotas Kalvarijos kapinėse, laidotuvių mis rūpinantis Della Jakubs & Son laidotuvių namams.

• Brangstant mokesčiams už mokslą, užtikrinkit bent dalį mokslapinių nuo pat mažens. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 881-7741.

• 50 Clevelande esančių tautinių grupių sutiko dalyvauti ALL NATIONS FAIR Progreso Parado metu naujojoje Clevelando konvencijų salėje.

Mugė vyks nuo rugpjūčio 28 iki rugsėjo 7 d. Tautybės pasirodys savo meno ir rankdarbių pavyzdžiais, tautiniais šokiais ir muzika. Įėjimas laisvas.

PADĖKA

SLA dvidešimtys moterų kuopos vadovė — ponioms: Jadvygai Budrienei, Stefanijai Garlauskienėi, Elenai Grigaliūnienei, Reginai Nasvytienei, Rimgailei Nasvytienei, kuopos narėms ir p. Onai Jarašiūnienei jos gražiam sode, mano vardinį — Šv. Onos dieną, suruošusioms man jaukų pagerbimą ir vaizdą ir įteikusioms man specialiai pagamintą dovaną, reikiu širdingiausią padėką. Išskirtinai noriu padėkoti moterų kuopos pirmininkei ponijai J. Budrienei, sukūrusiai tai progai pritaikintą dainą ir kuopos ponioms ją atlikusioms.

Mano gili padėka atsiuntusiems specialius sveikinius raštu ir žodžiu ponioms: Sofijai Smetonienei, Veronikai Nagevičienei, Irenai Plechavičienei, Juzefai ir Steponui Nasvyčiams, Čiurlionio Ansambliui bei Losios Lietuvių Bendruomenės Apylinkėi. Tarsi su sveikinimo žodžius: viešniai iš Floridos p. Verbilienei, p. Kaziui Karpiui, SLA 14 kuopos išdo globėjai p. Marijai Miščiūkienei nepuošusiai mane korsažu, Tėvynės Garsų radijo valandos vedėjai p. Juozui Stempužiui, sveikinusiam

SKAUTĖS STOVYKLAUJA

Clevelando ir Detroito skautų ir skautėlių stovykla įvyko apie 75 mylių nuotolyje nuo abiejų miestų. Dalį programos, kaip vėliau pakėlimą ir nuleidimą, dalį laužų dainavimo pamokas, sporto varžybas vykdė drauge bei vieni kitiems talkindami.

Skautėlių stovyklai vadovavo J. Pečiūrienė. Tai tikrai jaunos dvasios, gilaus nuoširdumo vadovė, kurios didžiausias troškimas — matyti lietuvišką jaunimą viename būryje, atsparų, tautiškai susipratusį, aktyvų. Detroito skautės turi džiaugtis turėdamos tokią gabią asmenybę savo tarpe.

Skautėlių stovykla pirmą ir porą sekančių dienų dirbo, plūso besikuriant, besistatant, besipuo-

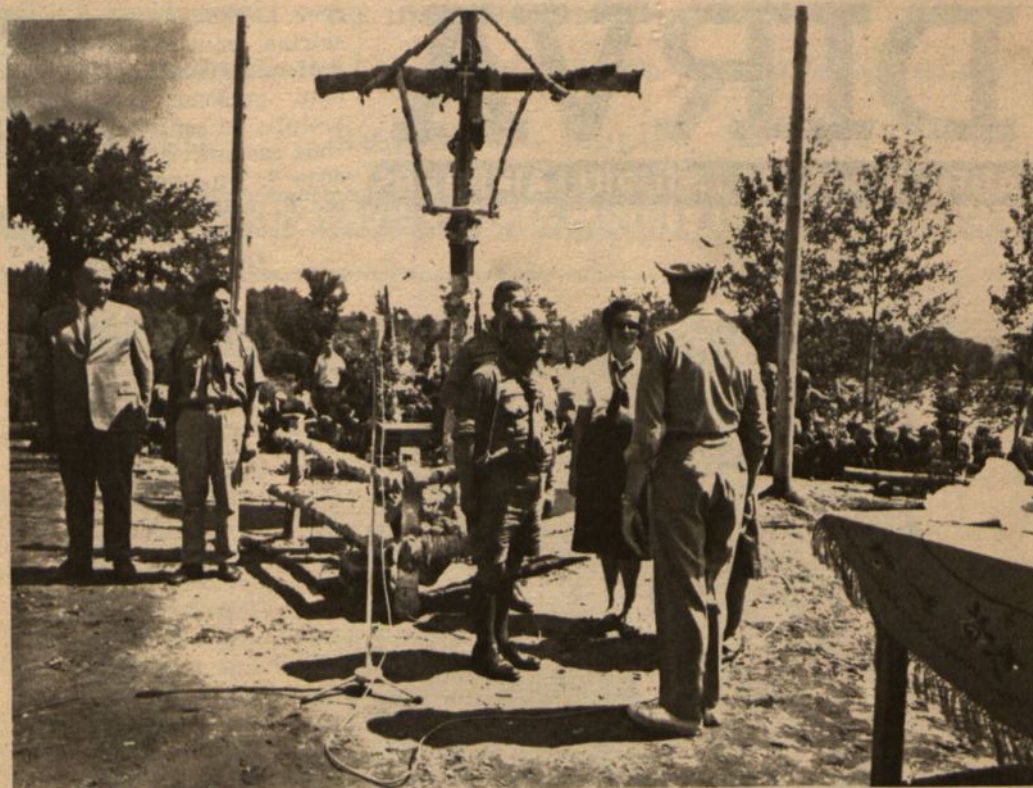
šiant. Pirmąją stovyklos sekmdienį įvyko oficialus stovyklos atidarymas. Kun. R. Kasponis abu sekmadienius specialiai atvyko į stovyklą laikyti Šv. Mišių. Jis taip pat pasakė trumpus, stovyklai pritaikintus ir nuoširdžius pamokslus. Donelaičio su-kakčiai atžymėti turt. V. Burkienė stovyklaujančius skautus supažindino su K. Donelaičio gyvenimu, jo laikų Lietuva, jo kūryba.

Skautėlių stovykla pasivadino Lazdynėlių vardu (ten gimė K. Donelaitis). Jo raštuose minimi gyviai, augalai, gyvuliai, paukščiai buvo pasirinkti skautėlių vardams ir pagal juos sugalvoti įdomūs ir prasmingi šūkiai.

Pirmą savaitę iš Clevelando stovyklos 54 skautės, iš Detroito — 33. Antrą savaitę kelios išvyko.

Stovyklos vadovybė daugiausia dėmesio kreipė į tą programos dalį, kurią skautės, kaip dvasinę peną, išsivežiotų į savo namus. Ratu sustatytos palapinės, tik minimumas papuošimų buvo užtenkamai skautėms pajusti stovyklos dvasią. Iš pat pirmos dienos pradėta ruošti skautišką patyrimo laipsniams, kuriuose ypatingai Clevelando skautės buvo atsilikusios. Patyr. laipsnių programos vedėja buvo Detroito skautė turt. A. Atkočaitienė. Jai nuoširdžiai talkino pask. A. Muliolienė. Gražu buvo stebėti skautės net ir poilsio metu besimokančias bei viena kitą beklau-sinėjančias. Čia reikia pridurti, kad tremties skautėlių programa apima ne tik skautišką auklėjimo klausimą, bet duoda daugybę lituanistinių dalykų, todėl neuostabu, kad stovykla yra geriausia vieta tokią programai išmokyti. Dainų, pokalbių, užsiėmimų būdu jaunimas nejuokomis ir su įdomumu viską išmoksta.

Pirmojo savaitgalio šeštadienį buvo prarastas žodis. Po to sekė bendras lauzas. Ta proga stovykla užėję skautėlių kalbomis beglamonėjant pasilgusius vaikus, besivaikinant atvežtomis lauktuviomis. Vidurinio savaitgalio metu svečiavimasis visados suklebė vaikų suaugusiųjų ilgę, norą grįžti į prastą aplinką su televizija ir kitais pastovaus gyvenimo atributais, kurių stovykla negali duoti. Taip pat teltelių atvežtos dovanos, nors labai laukiamos, išmuša stovyklos gyvenimą iš vėžių ir tik kai viskas suvalgyta, pinigai išleisti "popsul", kramtomai gumai ir pan., stovyklos šeimininkės sesės Z. Plidžinskienės sotas, sveikai gaminti valgiai vėl

Clevelandietis skautininkas Balys Rėkus, buvęs Romuvos stovyklos Kanadoje brolijos pastovyklės viršininkas ir skautininkė Žvirgždienė, buvusi seserijos pastovyklės viršininkė, iš vyr. skautininko Br. Juodelio gauna simbolinį vadovo ženklą raga. Nuotraukoje iš kairės stovi: Lietuvos gen. konsulas Kanadoje Žmuidzinas, s. Tėvas Kulbis ir prie kryžiaus s. Rėkus, v.s. V. Skrinskas, s. Žvirgždienė ir v.s. Br. Juodelė.

tampa populiarūs. Patį sunkiausią maitinimosi laikotarpį pradedant stovyklą tvarkė dr. A. Butkus net po šešetą kartų į dieną važinėdamas į krautuves, kol buvo nustatyti maisto kiekiai, rūšys ir pan.

Antrosios savaitės bėgyje tęsiama patyrimo laipsnių programa, supažindinama su pirmąja pagalba, laivu skautės — tai nuvežti į Put-in-Bay salą, o jaunesnieji į netoliese įruostą parką su priešistorinių laikų gyviais. Iškilas lydėjo lietuviška daina, sudomindama kitus keleivius, atkreipdama dėmesį į tvarkingą jaunimo elgesį. Viena užsiėmimų diena buvo skirta pašnekiesiui apie lietuvių mergaitę ir jos pažiūrą į lietuviškumą išlaikymą. Pašnekės labai sudomino net ir jauniausias amžiumi skautes. Jos ne tik klausė, bet ir įdomiais atsakymais aktyviai dalyvavo diskusijose. Opiausias klausimas — kuo svarbiau būti: amerikiete ar lietuvaite, buvo ypatingai giliai išgyvendintas pabrėžiant pilietybės ir tautybės skirtumus. Vienas iš įdomesnių patarimų, kodėl vienos šeimos vaikai, nors gimę keltose valstybėse lieka vienos tautybės būvo sekantis: jei katytė, neradama ramesnės vietos katinėlius atveda pyragams kepti krosnyje, jie dėl to netampa pyragais.

gaičiais. Jie vistiek yra katinėliai, Pašnekės pravedė turt. V. Butkienė ir stov. virš. J. Pečiūrienė.

Be didelio skaičiaus įvairių svečių stovyklą aplankė Vyr. Skaut. O. Zailskienė, tuo metu vykusį a.a. Dr. Vyr. Skaut. D. Kesidnaitės laidotuves. Skaut. B. Kožiclenė skautėms papasakojo apie velionės asmenį bei ilgąmetį darbą skautėlių seserijoje. Laidotuvių dieną stovyklos vėliava gedulo ženklą buvo pakelta pusiau stiebo. Taip pat Vyr. Skaut. B. Juodelis, lankydamasis brolių stovykloje, padarė informacinę pašnekę abiejų stovyklų vadovams, ypatingai pabrėždamas lietuviškumo išlaikymą skautų tarpe. Jo nuomone skautų lietuvių organizacija visai nepateisintų savo darbo, jeigu neskiepytų lietuvių skautų eilėse.

Šių metų Clevelando ir Detroito skautėlių — skautų bendra stovykla parodė, kad suvežus didesnę skautėlių jaunimo, skautų stovyklavimas yra sėkmingesnis, jaunimui įspūdingesnis ir naudingesnis, sudaro progą suartinti jaunimą sveikoje atmosferoje ir užmegsti ryšius tolimesniame bendravime. Norėtusi palinkėti, kad gerai nusisekęs darbas nesibaigtų su šios stovyklos paskutiniu vėliavos nuleidimu, bet kad drauge išgyventi įvykiai, skautišką pokštą, užmegsti ryšius mus rėdantį vieną glaudžią ir skaitlingą šeimą. (V.A.B.)

RUGSĖJO 19 ir 20 D. Amerikos ir Kanados Skautininkų ir vadovų sąskrydis Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 20 D. susipažinimo pobūvis Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia LVS Ramovė.

RUGSĖJO 27 D. kun. Petro Dzegoraičio 25 metų kunigystės jubiliejus — banketas, Šv. Jurgio parapijos auditorijoje.

RUGSĖJO 27 — SPALIO 4 A. Tamošaitienės dailės, taurinių au-dinių ir drabužių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose, Rengia LB I apyl. valdyba.

SPALIO 3 "Užburti vaikai". Vaidina Chicago K. Donelaičio mokyklos teatro mėgėjų grupė Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 10 D. SLA 136 kuopos vakaras Šv. Jurgio par. salėje.

SPALIO 17 — LAPKRIČIO 19 Dailininko V.K. Jonyno meno paroda.

SPALIO 17 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos rengiamas.

SPALIO 18 D. Lietuvių Bendruomenė rengia Lietuvių Dieną Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 24 D. metinis Lithuania Village ballus — banketas su programa Lietuvių salės patalpose.

SPALIO 25 D. Kristaus Karaliaus akademija ir metinė vakariene Nauj. parapijos salėje, Rengia Moterų Sąjunga.

SPALIO 31, Metinis Korp. Neolithuania ballus.

LAPKRIČIO 7 D. Pilėnų tunto vaidinimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 8 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos rengiami pietūs.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 6 D. Lietuvos Tautinės šventės ir K. Donelaičio minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje, Rengia LB I apyl. valdyba.

RUGSĖJO 6 D. New Yorko vyrų okteto koncertas N. parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 — SPALIO 15 Dailininko A. Dargio ir skulptoriaus A. Mončio meno paroda.

Kas tik turi gerą skonį Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

STOP HERE SHOP THERE

Stop here for comfortable terms on your coming new car!
Then Shop at your leisure for your new car.

The
Cleveland
Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Inž. Vladas Dillis, New Jersey lietuvių bendrinių ir tautiškų organizacijų aktyvus veikėjas, Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys. Šiomis dienomis įstojęs į Vilties draugiją pažadėjo neužilgo pasidaryti tos draugijos šimtlininku.

IS ROCHESTERIO DAR UŽSISAKĖ PREZ. ANTONO SMETONOS MONOGRAFIJĄ

Pulk. Prano Saladžiaus rūpesčiu ir pastangomis dar vienuolika Rochesterio lietuvių įsijungė į monografijos prenumeratorių eilę: M. Pučius, Br. Krokys, A. Naujokaitis, Ant. Ragelis, P. Lakavičius, Edv. Petkevičius, Vl. Keiba, Edm. Vasiliauskas, K. Miškinis, Val. Vitkus.

KVIETIMAS

Lietuvių Profesorių Draugijos nariai maloniai kvie-

čiami dalyvauti paprastam dvimetiniam LPDA draugijos visuotiniame suvažiavime š. m. rugsėjo mėn. 13 d., sekmadienį, 12 val. Chicagoje, Jaunimo Centre. Dienotvarkė įprastinė. Iš vakaro, šeštadienį, rugsėjo 12 d., 7 val. 30 min. vakare pirmą kartą pagerbsime abiejų Tėvynės okupantų nužudytus ir kankintus mūsų kolegas ir studentus partizanus uždėjimu vainiko prie paminklo kovotojams, žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Po pagerbimo akto dalyvausime subūvime-vakarienėje, kurią ruošia Lituanistikos Instituto Iždo Ta-

ryba. Laukiamas pelnas bus skirtas minėto instituto darbams spausdinti. Dėl biulety prašome iš anksto kreiptis su septyniais doleriais pas prof. S. Dirmantą: 6616 S. Washtenaw, Chicago, Ill. 60629.

Lietuvių Profesorių
Draugija Amerikoje

NEOLITHUANŲ STOVYKLA

Šią vasarą studentų neolithuanų stovykla įvyksta p.p. Garmų vasarvietėje — Echo Valley Lodge & Cottages, Echo Lake, Penna. nuo rugpiūčio 29 d. iki rugsėjo 7 d.

Visi stovyklautojai suvažiuoja šeštadienį, rugpiūčio 29 d., o sekmadienį, rugpiūčio 30 d. po pamaldų 11 val. ryto iškilmingas stovyklos atidarymo posėdis ir kol. Stasio Santvaro, korp. garbės filisterio, paskaita.

Visi neolithuanai — filisteriai, senjorai ir junjorai yra kviečiami stovykloje dalyvauti. Neolithuanų bičiuliai bei svečiai maloniai kviečiami aplankyti stovyklą ir praleisti laiką studentiškoje nuotaikoje.

STAMBI BRAZILIJOS LIET. PARAMA VYRIAUSYBEI

Brazilijos Dienraščių Sąjungos patalpose liepos 5, 1964. Sao Paulo lietuviai turėjo didelį susirinkimą, kurio metu per Lietuvos konsulą Aleksandrą Polišaitį šios šalies Vyriausybės Fondui "Ouro Para o Bem do Brasil" paaukojo virš pusės milijono aukso kruzeirų Brazilijos gerbūviui sustiprinti, — rašo A. L. Balso bendradarbis Alfonsas Kublickas.

Ta proga per TV dainavo lietuviškas dainas Bendruomenės choras ir ansamblis šoko tautinius lietuvių šokių, tautiniais rūbais pasipuošę.

Sao Paulo lietuviai pasirodė geriau, negu daugelio skaitlingesnių kolonijų ateiviai. Reikia manyti, kad šios šalies vyriausybė atitaisys komunistinės Quodros vyriausybės papildytą neteisę ir grąžins veikimo teises mūsų Pasiuntinybei Rio de Janeiro ir konsulatui Sao Paulyje.

Gua nabaras gubernatorių jau pažadėjo paremti lietuvių prašymą — grąžinti Pasiuntinybei ir Konsulatui tą padėtį, kokia buvo prieš 1961 metus.

III PAL Kongreso rengimo reikalams Petras Žarkauskas ir Balys Tubelis paaukojo 70.000 kruzeirų.

LIETUVIS STATO DRAMĄ

Buenos Aires Teatre Lasalle. Cangallo 2263, iki rugp. 20 kasdien vyksta lietuvių režisieriaus Enrique Ryma (Rymavičiaus) statomas Brazilijos rašytojo Nelson Rodriguez veikalas "Un Beso en el Asfalto". (Pabučiavimas ant asfalto). Ispanų kalba vaidina žymūs vietinės dramos aktoriai.

Jaunasis E. Ryma-Rymavičius yra pastatęs jau apie 30 veikalų vietos teatruose; pagal susitarimą su švietimo Ministerija jis įsteigė Dramatinio Meno Konservatoriją Tukumane ir dabar profesoriauja Nacionalinėje Dramatinio Meno

linėje Dramatinio Meno Konservatorijoje Buenos Aires mieste, kurią yra baigęs prieš kelis metus.

TURIME SUGRAŽINTI LAISVĘ LIETUVAI, LATVIJAI IR ESTIJAI

"JAV-bės ir kiti laisvojo pasaulio kraštai turi padėti sugražinti laisvę ir nepriklausomybę Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Mūsų krašto prezidentas turi kelti Pabaltijo kraštų bylą Jungtinėse Tautose ir per tarptautinę taikos organizaciją priversti sovietus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos", — kalbėjo kongresmanas J. Edgar Chenoweth įnešdamas naują rezoliuciją tų kraštų laisvinimo reikalui. Tai 62-ji rezoliucija tuo klausimu, ir ją išrūpino trečiosios generacijos lietuvis Algirdas C. Počius iš Pueblo, Colo., kur jis The Colorado Fuel and Iron korporacijoje užima "Director of Publicity" postą.

IEŠKOMI

ADOMAITIS, Valadas, gimęs 1918 m. Antininkų km., Skaudvilės val., Tauragės ap.

AUSEVIČIUS, Jonas, kilęs iš Želvos val., Ukmergės ap.

ČIALKA, Jonas, gim. Raudondvoryje 1924 m. balandžio 11 d.

GRFAS, Antanas (ar Vladas) žmona Rožė, Martyno duklė, ir vaikai Antanina, Jurgis ir Stasys, gyvena Pittsburgh, Pa.

GVALDIENĖ - ŽALYTĖ, Antanina, kil. iš Pakruojo.

KALNIETIS, Juozas, Kazimiero sūnus, iš Butėdkų km., Rokiškio val., gyvena Buenos Aires, Argentinoje.

KARPEVIČIUS (Karpavičius), Povilas, Prano sūnus, kilęs iš Pandėlio val., Rokiškio ap.

KRASAUSKIENĖ (CROCK) - GRICIUNAITE, Salomėja, kil. iš Saveliškių km., Pakruojo val.

KURKLYTĖ, Marytė, iš Pavenėžio.

MICKEVIČIENĖ - MINKŠTIN, Teofilė, Baltramiejaus duklė, gimusi Liepojoje, Latvijoje.

PAUKŠTYS, Pranas, Bronislovo sūnus, spėjami gyvena Chicagoje.

SLAMINSKAS, Juozas, gyvena Pittsburgh, Pa.

STEPONAVIČIUS, Kazys, kilęs nuo Alytaus, spėjami gyvena Bostone ar netoli.

VASILIAUSKAS, Cezaris, atvykęs Amerikon po II Pasaulinio Karo.

VENSKUVIENĖ - KUDIRKAITĖ, Marija, Jono duklė, iš Kiršų km., Keturvalakių val., Vilka vištko ap.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of
Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N. Y. 10024

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Clevelando ALT nutarimas remti sen. Barry Goldwaterio kandidatūrą į prezidentus sujaudino kai kuriuos chicališkios ALT veikėjus su dr. P. Grigaičiu priekyje. Dėl to šią savaitę žadą įvykti karštas ALT valdybos posėdis. Turint galvoje, kad ALT jungia įvairių pažiūrų žmones, galima būtų galvoti, kad ALT būtų verčiau palaukti rinkimų ir po to bandyti įtaigoti jau išrinktą prezidentą. Jei būtų iškeltas toks motyvas, dėl to gal ir galima būtų rimtai pasiginčyti. Vietoje to tačiau dr. P. Grigaitis puola senatorių Goldwaterį asmeniškai. Girdi: "Jo pareiškimų griežtumas nėra įrodymas, kad jisai supranta apie ką jis šneka." Toks argumentas vargu ar ką nors gali įtikinti, nebent tik tuo, kad jo autorius yra akla demokratų partijos davatka!

Kaip gerai toks autorius orientuojasi, neblogai įrodo faktas, kad gavęs pakvietimą dalyvauti priėmime pas prezidentą, pagalvojo, jog jis tik vienas yra taip pagerbtas. Jis tuojuo pranešė savo laikraščio skaitytojams, kad pakvietimą priėmęs ir apie tai oro paštu pranešęs "Baltajam Namui". Savaime aišku, kad ta proga pirmame puslapyje buvo atspausdintas didokas pakviestojo atvaizdas.

Įdomu, kad apie tą priėmimą abiejų chicališkųjų dienraščių skaitytojai buvo labai šykščiai informuoti. Daug daugiau sužinota iš Dirvoje paskelbtos prezidento kalbos teksto ir V. Rastenio straipsnio. Dėl tokio aiškaus pranešimo V. Rasteniu Chicagoje teko nugirsti daug komplimentų ir iš jo politinių priešių pusės.

Tuo tarpu Chicago lenkai labai džiaugiasi dėl jų vertės pakilimo rinkimų proga. Girdi, ir paštų viršininkas net po dvi valandas kasdieną mokosi savo protėvių kalbos, ir respublikonų kandidato į viceprezidentus Millerio žmona, o uošvė jau dabar lenkiškai prašanti balsuoti už žentą. Na, ir Barry Goldwateris pasakęs, kad "mes lenkai turime laikytis iš vien".

Kiek rimčiau kalbant, reikia pastebėti, kad šiuo metu daugeliu Amerikos politinės scenos stebėtojų atrodo, jog prezidento Johnsono laukianti gana sunki rinkiminė kova ir kad jam labai svarbu gauti lenkų ir kitų tautinių mažumų, kurios normaliai balsuodavo už demokratų kandidatus, bet dabar daug kuo yra nepatenkinti, balsus. Dėl to ir visas "cirkas" svetimkalbių laikraščių redaktoriams ir kitokiems veikėjams. Savaime aišku, kad tai nebloga proga kiek palinksniuoti ir savo rūpesčius.

Kalbant apie lenkus... Žinia apie vyskupo V. Brizio dalyvavimą garbės prezidiume, Chicagoje minint Lenkijos katalikybės 1000 metų sukaktį, sukėlė kai kuriuos nelabai malonius atsiminimus apie lenkų tautą tautinio atgimimo metu. (vm)

Elena Lazdauskaitė ir Vytautas Vaitkus susituokę Bridgeporte, Conn. Vyt. Maželio nuotrauka

Audronė Kuraitė ir lt. Zenonas Seliokas liepos 25 d. susituokę Watterburio lietuvių šv. Juozapo parapijos bažnyčioje.

K. Jatužio nuotrauka

LEONĖ LUKAŠEVIČIENĖ

(5-ri metai amžino poilsio)

Ateiname žemėn Džiaugsmu, ir nubyrām Ašara į delną To, kurs buvo išsiuntęs...

Prieš penkerius metus New Yorko lietuviai su dideliu gailėsčiu palydėjo į kapus jaunystėje mirusią Leonę Lukaševičienę, kuri dėl savo malonaus būdo, takto ir veiklos turėjo daugybę draugų per visą Ameriką. Pamaldos jos atminimui bus New Yorke, Tėvų Pranciškonų koplyčioje, rugpiūčio 22 d. 10 val., o taip pat ir kituose miestuose, kurias užsakė velionės giminės ir draugai.

DAKTARUI JONUI SIMS

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai Marijai ir liūdime kartu

Marija ir Jurgis Gliudžiai ir sūnus